

Abstract Book

Theme:

Waqf and Alleviating Poverty

2. INTERNATIONAL WAQF INSTITUTION SYMPOSIUM

JULY 13-14, 2019

Istanbul Sabahattin Zaim University



2. INTERNATIONAL WAQF INSTITUTION SYMPOSIUM

THEME:
WAQF AND ALLEVIATING POVERTY

Abstract Book

§

July 13-14, 2019
Istanbul Sabahattin Zaim University
Istanbul - Turkey

§

2. ULUSLARARASI VAKIF KURUMU SEMPOZYUMU

TEMA:
VAKIF VE YOKSULLUKLA MÜCADELE

Tebliğ Özetleri Kitabı





CALL FOR PAPER

2. INTERNATIONAL WAQF INSTITUTION SYMPOSIUM “WAQF AND ALLEVIATING POVERTY” JULY 13 - 14 2019, ISTANBUL

The symposium will be held on **July 13-14, 2019** in Istanbul **hosted by Istanbul Sabahattin Zaim University (IZU)** and organized by the cooperation of Silk Road Civilizations Research and Application Center and Ankara Yildirim Beyazit University and Ankara Center for Thought and Research (ADAM). The theme of this year is **Waqf and Alleviating Poverty**

Important Dates

Deadline for submitting abstracts: **15 June 2019**
Notifications for accepted abstracts: **25 June 2019**
Deadline for full papers: **10 July 2019**

Date of Symposium

July 13-14, 2019

The Themes of the Symposium

The subjects of the symposium is determined within the framework of the following topics and is not restricted.

- * Impacts of Waqfs in the Alleviating Poverty
- * Infaq, Sadaqa, Waqf, Zakat and Alleviating Poverty
- * Waqfs and Micro Finance
- * Waqfs and Social Policies

Location of the Symposium

- * Symposium will be held at the Halkali Campus of Istanbul Sabahattin Zaim University.
- * Participants will meet their own transportation costs.
- * Accommodation in the guesthouse of IZU for authors of accepted papers who will attend from outside of Istanbul depends upon demands and availability of rooms.

ADRES: Halkali Cad. No: 2 Halkali 34303
Kucukcekmece / Istanbul / Turkey

Submitting Proposals and Evaluation

- * Participation and submitting proposals to the symposium will be made via waqfsymposium@gmail.com.
- * The study that you submitted must have been previously unrepresented and unpublished.
- * Sending bibliography, CV and contact informations along with your abstract eases the process of evaluation and notification.
- * All submitted studies will be examined by the Scientific Committee and positive or negative notifications will be sent to the applicants.

Writing Guide for Abstracts

- * English abstract is required for both Turkish and Arabic submissions.
- * It should include at least 3, at most 5 keywords.
- * Abstracts should express the subject briefly and laconically in maximum 200-250 words with 12 font size and 1 row pitch.
- * Names and last names, the institution the author is associated with, her/his contact and e-mail addresses should also be specified.

Communication

Ankara Center for Thought and Research
Hacettepe Mah. Tanis SK. No: 2, 06230 Altindag / Ankara / Turkey
Tel : +90 312 324 64 84 Fax : +90 312 324 05 54



TEBLİĞ ÇAĞRISI

2. ULUSLARARASI VAKIF KURUMU SEMPOZYUMU “VAKIF VE YOKSULLUKLA MÜCADELE” 13-14 TEMMUZ 2019, İSTANBUL

Geçtiğimiz yıl ilki gerçekleştirilen Vakıf Kurumu Sempozyumu bu sene **13-14 Temmuz 2019** tarihlerinde “**Vakıf ve Yoksullukla Mücadele**” temasıyla İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İpekyolu Medeniyetleri Araştırma ve Uygulama Merkezi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ve Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi işbirliği ile bu alanda çalışmalar yapan tüm araştırmacıların katılımına açık olarak **Üniversitemiz ev sahipliğinde** düzenlenecektir.

Önemli Tarihler

Özet Gönderimi Son Tarih: **15 Haziran 2019**
Kabul Edilen Özetlerin İlanı: **25 Haziran 2019**
Tam Metinler İçin Son Tarih: **10 Temmuz 2019**

Sempozyum Tarihi

13-14 Temmuz 2019

Sempozyum Temaları

Konu Başlıkları aşağıda yer alan dört ana tema çerçevesinde belirlenmiş olup sınırlama bulunmamaktadır.

- * Yoksullukla Mücadelede Vakıfların Etkisi
- * Infak, Sadaka, Vakıf, Zekat ve Yoksullukla Mücadele
- * Vakıflar ve Mikro Finans
- * Vakıflar ve Sosyal Politikalar

Sempozyum Yeri

- * Sempozyum İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Halkalı Yerleşkesi'nde gerçekleştirilecektir.
- * Katılımcılar ulaşımını kendileri karşılayacaktır.
- * İstanbul dışından iştirak edecek olan bildiri sahiplerine, gelen talepler ve kontenjan doğrultusunda İZÜ bünyesindeki misafirhanede konaklama imkanı sunulmaya çalışılacaktır.

ADRES: Halkalı Cad. No: 2 Halkalı 34303
Küçükçekmece / İstanbul

Katılım Şartları

- * Tebliğ özetleri wqfSYMPOSIUM@gmail.com e-posta adresine gönderilecektir.
- * Gönderdiğiniz çalışma daha önce başka bir yerde sunulmamış veya yayınlanmamış olmalıdır.
- * Tebliğ özeti ile birlikte, kaynakça, CV ve gerekli iletişim bilgilerinin de gönderilmesi, değerlendirme ve geri bildirim için kolaylık sağlayacaktır.
- * Tebliğler, bilim kurulumuz tarafından onaylandıktan sonra programa alınacaktır.

Özet Yazım Kuralları

- * Özetler 12 punto 1 satır aralığında (200-250 kelime) olacaktır.
- * Türkçe ve Arapça özetler için ayrıca İngilizce özet de istenmektedir. Anahtar kelimeler en az 3 an fazla 5 kelimedenden oluşmalıdır.
- * Ayrıca gönderilen metinde unvan, kurum ve iletişim bilgileri de yer almalıdır

İletişim ve Sorularınız için

Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi (ADAM)
Hacıettepe Mh. Tanış Sk. No:2/A Hamamönü Altındağ / Ankara
Tel: +90 312 324 64 84 Faks: +90 312 324 05 54

Introduction

Poverty refers to the lack of opportunity to improve one's standard of living. Poverty has not only economic consequences but also social consequences. For this reason, the fight against poverty is done not only in the economic dimension but also in the social dimension. One of the institutions that can make this bidirectional fight against poverty is the waqf institution.

The waqfs stands as a third sector in addition to the public and the private sector. Thanks to the waqfs, many public services are provided by voluntary organizations. In this way, the public burden is decreasing. On the other hand, social solidarity is increasing. The waqfs have a role in the preservation of social structure due to having a solidarity base. On the basis of this solidarity, there is also alleviating poverty.

The waqfs, especially in Islamic societies, have established a cooperation mechanism that prevents social outbursts. The fact that Islam is a religion that encourages giving for poor (infaq) enables using waqfs as a tool of fighting against poverty. The collectivistic structure of the waqfs and the features of Islam that giving priority to the interests of the society are almost integrated. Thus, the waqfs became quite common institutions in Islamic world in the history. In fact, even the financial needs of entrepreneurs in the society had been met through the waqfs.

Perhaps one of the most important economic problems of our time is that economic growth does not provide development. Economic growth has become a concept expressed only by numbers. The decline of people's living standards despite the growth, the gap between the rich and the poor, and the social outbursts are frequent signs of this situation. With this symposium, it will be comprehensively examined how the waqfs should play a role in alleviating poverty. The role of foundations in history will be examined and the contributions they will provide in the modern period will be discussed.

The symposium is held on July 13-14, 2018 in İstanbul hosted by Istanbul Sabahattin Zaim University (IZU) that works for making Istanbul as finance center of world and the most important institution on Islamic economics and finance in Turkey, and organized by the cooperation of Silk Road Civilizations Research and Application Center and Ankara Yildirim Beyazit University and Ankara Center for Thought and Research (ADAM).

The theme of this year is "Waqf and Alleviating Poverty".

The subjects of the symposium are determined within the framework of the following topics and is not restricted.

- ⌘ Waqfs as a third sector
- ⌘ History of waqfs and alleviating poverty
- ⌘ Waqfs as a tool of decreasing income inequality
- ⌘ Contributions of waqfs to economic development
- ⌘ The role of waqfs in the protection of social structure
- ⌘ Impacts of waqfs in the alleviating poverty
- ⌘ Dimensions of inequality
- ⌘ Waqfs and preventing social explosions
- ⌘ Role of waqfs in fair income distribution
- ⌘ Social policies and waqfs
- ⌘ Sustainable economic development and waqfs
- ⌘ Waqfs and Achieving quality and lifelong learning opportunities for everyone on an equal level
- ⌘ Waqfs and micro finance / cash waqfs
- ⌘ Role of waqfs in social assistance and hospices
- ⌘ Infaq, sadaqa, waqf, zakat and alleviating poverty
- ⌘ Services of waqfs for alleviating poverty
- ⌘ A comparison between other charities and waqfs in alleviating poverty
- ⌘ Waqfs and development policies
- ⌘ International assistance activities of waqfs
- ⌘ Role of waqfs for solving economic issues of modern Ottoman geography

People

Honorary Board

Osman Akyüz
Prof. İbrahim Aydınlu
Prof. Mehmet Bulut
Murat Çetinkaya
Prof. Metin Doğan
Dr. Adnan Ertem

İkram Göktaş
Prof. Hayrettin Karaman
Prof. Bülent Kent
Melikşah Utku
Ufuk Uyan

Scientific Committee

Prof. Rahman Ademi
Prof. Murat Aslan
Prof. Recai Aydın
Prof. Mehmet Barca
Prof. Arif Bilgin
Prof. Servet Bayındır
Prof. Ömer Bolat
Prof. Mehmet Bulut
Prof. Kudret Bülbül
Prof. Hüseyin Çınar
Prof. Özer Ergenç
Prof. Turan Erol
Prof. Arif Ersoy
Prof. Suraiya Faroqhi
Mehmet Genç
Prof. Cahit Güran
Prof. M. Mehdi İlhan
Prof. Cemal Kafadar
Prof. Ahmet Kala
Prof. Muhsin Kar
Prof. Erdal Tanas Karagöl
Prof. Mahmut Kaya

Prof. Ziya Kazıcı
Prof. Bülent Kent
Prof. Yunus Koç
Prof. Zekeriya Kurşun
Prof. Fuat Oğuz
Prof. Mehmet Öz
Prof. Şevket Pamuk
Prof. Ahmet Tabakoğlu
Prof. Metin Toprak
Prof. Bahaeddin Yediylıdız
Prof. Murat Yülek
Assoc. Prof. Mirsad Karić
Assoc. Prof. U. Aimhanosi Oseni
Assoc. Prof. Ali Polat
Assoc. Prof. Buerhan Saiti
Asst. Prof. M. Cherif El Amri
Asst. Prof. Abdelkader Chachi
Asst. Prof. M. Adnan Darwich
Asst. Prof. Ahmet Şuayb Gündoğdu
Asst. Prof. Dr. Emil Knezović
Asst. Prof. Dr. Goran Ridic

Organization and Executive Committee

Prof. Rahman Ademi
Prof. Mehmet Bulut
Prof. Abdurrahman Candan
Prof. Hüseyin Çınar
Prof. Bülent Kent
Prof. İbrahim Güran Yumuşak
Assoc. Prof. Yusuf Dinç
Asst. Prof. Merve Büşra Altundere

Asst. Prof. Mustafa Çakır
Asst. Prof. Muhammet Enes Kala
Asst. Prof. Fatih Kaplanhan
Asst. Prof. Cem Korkut
Asst. Prof. Aydın Kudat
Asst. Prof. Ensari Yücel
Mevlüt Çam

Secretary

Res. Asst. Furkan Doğan, IZU
Res. Asst. Ozan Marasli, IZU

Res. Asst. Mehmet Tuğrul, AYBU
Res. Asst. Safa Yıldırım, IZU

Contact and for Questions

Ankara Center for Thought and Research – ADAM
Hacettepe Mh. Tanis Sk. No: 2/A
Hamamonu Altindag Ankara Turkey

Tel: +90 312 324 64 84
E-mail: waqfsymposium@gmail.com

Contents/İçindekiler

Vakfı Besleyen Manevi Dinamiklerden Olarak Kur'an'da "İnfak", "Sadaka" ve "Zekât" Kavramlarına Genel Bir Bakış	12
Yoksulluğun Sebep Olduğu İslam Kentlerinde Dilenci ve Dilencilik	13
Yoksulluğun Önlenmesinde Vakıfların Rolü	14
Fakirlik Problemine Karşı İslam'ın Çözüm Önerileri	15
Hz. Muhammed'in Yoksullukla Mücadele Stratejisi.....	16
Waqf, Social Responsibility and Real Economy	17
Shops, Bazaars, Caravanserais and Ottoman Merchants (Tüjjars): The Role of Cash Waqfs on the Ottoman Commerce and Pax Ottomana	18
Real Estate Development of Waqf Land as Strategic Solution in Alleviating Poverty..	19
A Long-Term Relationship Between the State Finance and Cash Waqfs in the Ottoman Empire: Socio-Economic Structures of Cash Waqfs, 1500-1914.....	20
Gold Waqf: An Alternative Movable Waqf	21
Asırlarca Süren Bir Vakıf Örneği: Diyarbakır Örfioğlu Vakfı	22
Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivindeki Vakfiyelere Göre Afyonkarahisar'daki Vakıflar ve Para Vakıfları.....	23
İktisadi Bir Kontrol Mekanizması Olarak Hisbe Teşkilatı ve Vakıf Örneği	24
Emevîler Döneminde Fakirlik Olgusu ve Ömer b. Abdülaziz'in Fakirliğe Karşı Mücadelesi	25

Hız. Peygamber'in Ganimet Dağıtımında Fakirleri Gözetmesi.....	26
The Role of Islamic Social Finance in Sustainable Development Goals (SDGs) to Achieve Maqashid Shariah	27
Intention To Contribute to Waqf Fund in Higher Education Institutions: Malaysia Vs Turkey	28
Developing Maqasid Matrix Framework [MMF] to Evaluate Waqf Literatures.....	29
Yoksullukla Mücadele Bağlamında Şirketleşmenin Yeri ve Önemi	30
Türkiye'de Yoksullukla Mücadelede Vakıfların Rolü	31
Faizsiz Borçlanma: Para Vakıfları Örneği.....	32
Toplumsal Kalkınmada Para Vakıflarının Değerlendirilmesi	33
Exploring A Waqf Model to Save The Oldest Living Urban Muslim Community in South Africa	34
The Global Cash Waqf: A Tool Against Poverty in Muslim Countries.....	35
Gelir Dağılımı Adaletsizliği: 21. Yüzyılda Finans Kurumları Ve Vakıfların Rolü.....	36
Para Vakıfları İle Katılım Bankacılığı Arasındaki İlişki.....	37
Yoksulluk Ve Gelir Eşitsizliği.....	38
Yoksullukla Mücadelede Farklı Bir Yaklaşım: İslami Finans.....	39
Model of Food Bank Centre at Mosque: The Implementation of Sustainable Development Goals 2030 by Kedah Zakat Board, Malaysia	40
Alleviating Poverty Using Waqf in India	41

Waqf Governance in India And Poverty Reduction Strategies for Indian Muslims	42
Constructing Online Cash-Waqf Model for Financing Smes in Mali	43
The Art of Waqf Application in Islamic Community: The Case Study of Islamic Village Foundation Indonesia.....	44
Validating the Role of Integrated Waqf and Microfinance Model for Poverty Alleviation: The Cases of Turkey and Morocco.....	45
From the Ottoman Empire to Contemporary Turkey: Zakat in Fighting Against Poverty	46
Zakat, Infaq, Sadaqa, Waqf, And Qardhul Hassan in Alleviating Poverty for Micro Enterprises: A Case Of Baitul Maal Wat Tamwil in Indonesia	47
Integrated Cash Waqf Through Islamic Financial Institution Micro-Finance Model for Poverty Alleviation in Sudan.....	48
Waqfs as the Trigger of Regional Development: The Case of Ottoman Cash Waqfs ..	49
How Can Waqf Play A Role in Alleviating Poverty in South Africa?	50
نموذجاً با البعد الاقتصادي والاجتماعي للوقف النقدي أسرة إينار المنتجة	51
Vakıf ve Vakfın Yoksullukla Mücadeledeki Rolü	52
الوقف التعليمي في عهد الدولة الأيوبية: المدرسة الصالحية نموذجاً	53
دور الزكاة في الحد من الفقر في مناطق الحروب: تعز نموذجاً	54
دور الصناديق الوقفية في تحقيق البعد الاقتصادي للتنمية المستدامة التجربة الماليزية	55
الوقف وأثره على التخفيف من الفقر	56
إطار عمل مقترح لتمويل مشاريع ريادة الأعمال المجتمعية من خلال الوقف الإسلامي	57

Vakfı Besleyen Manevi Dinamiklerden Olarak Kur'an'da "İnfak", "Sadaka" Ve "Zekât" Kavramlarına Genel Bir Bakış

Prof. Dr. Mehmet Ünal
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet

Bir malı mâliki tarafından dinî, ictimai, ve hayrî bir amaç nedeniyle kendi mülkünden çıkartarak kamu yararı için adaması olarak tanımlanabilecek olan vakıf, bizi "biz" yapan değerlerin başında gelir. İslam tarihi bunun destansı örnekleriyle doludur. Asrı saadetten günümüze kadar ulaşan camiler, kervansaraylar, hamamlar ve sebiller bunun örneklerindedir. Peki, bu erdemli davranışı tetikleyen İslam'ın ana kaynağı Kur'an'da buna dair referanslar var mıdır? Belirmek gerekir ki Kur'an-ı Kerim'de direkt "vakıf" kavramını doğrudan çağrıştıracak bir ifade yer almamaktadır. Ancak ayetlerde Allah yolunda harcama yapmaya, fakir, muhtaç ve kimsesizlere infak ve tasaddukta bulunmayı teşvik edilmiş; müminler iyilik yapmaya ve yardımlaşmaya teşvik edilmiştir. Tüm bu teşvik ve tavsiyelerin Müslüman toplumlarda vakıf anlayışın oluşmasında ve gelişiminde bir temel oluşturduğunda kuşku yoktur. İşte biz bu çalışmamızda, Kur'an'da yetmiş yakın ayette işlenen "infak" ve onunla kimi ayetlerde benzer anlamlarda kullanılan "sadaka" ve "zekât" kavramlarını inceleyerek, her üç kavram arasındaki ortak anlamları; nüansları ve farklılıkları ele almaya çalışacağız. Vahyin indiği 23 yıllık süreç dikkate alınarak bu kavramların kullanım seyrini, farz olan "zekât" kavramı yanında Vakıf Medeniyetine medar olan bu kavramların anlam yelpazesini ortaya koyarak sempozyuma/çalışmaya bir katkı sunmayı hedeflemekteyiz.

Anahtar Kelimeler
Kur'an-ı Kerim, infak, sadaka, vakıf, zekât

Yoksulluğun Sebep Olduğu İslam Kentlerinde Dilenci ve Dilencilik

Prof. Dr. Ahmet Yıldırım
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

*“Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası:
Dostunun yüz karası; düşmanının maskarası!”*

Özet

Dilencilik, dünyanın en eski mesleklerinden biri olarak kabul edilir. Eskiden olduğu gibi bugün de dilencilik, genelde kentlerde umuma açık yerlerde ve ibadethanelerin etrafında yapılan bir eylemdir. Bu eylemin ferdî, insanî, içtimâî ve iktisadî yönleri bulunmaktadır. Bununla birlikte dilencililiği ortaya çıkaran diğer faktörlerin neler olduğu iyice tespit edilmesi de önemlidir. Bunlardan biri yoksulluktur. Bu tebliğde bunun üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler

İslam, Kent, Dilenci, Dilencilik, Yoksulluk

Yoksulluğun Önlenmesinde Vakıfların Rolü

Doç. Dr. Yasin Yılmaz
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet

Dar anlamıyla insanın fizikî ihtiyaçlarını yeteri kadar karşılayabileceği maddi imkânlardan mahrum olduğu şeklinde tanımlanan yoksulluk kavram olarak, “insanın kapasitesini kullanma ve geliştirmesi için fizikî ve sosyal ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yeterli kaynaklara sahip olmaması demektir. Toplumlara bakıldığı zaman insanların zekâ, sağlık, çalışma, güç ve ekonomik olarak aynı seviyede olmadıkları bir gerçektir. Bundan dolayı kimisi fakir, kimisi zengin, kimisi güçlü kimisi zayıf ve hayat standartlarında da farklı bir hayat yaşamaktadırlar.

Kâinatın yaratılmasından beri devam eden bu farklılıkları ortadan kaldırmak için, ilahî dinlerin de teşvikiyle, ahlaki ve insanî bir husus olan yardım devreye girmektedir. Yoksul durumda olan kişilere sosyal adaleti sağlama amacıyla yapılan yardımlar sayesinde, bireylerin mensup olduğu toplumlar yükseldiği gibi, insanların ihtiyaçlarının giderilmesiyle hem maddi hem manevi hem de psikolojik olarak rahatlamalar görülmektedir. Yardımlaşmanın istenilen seviyede olduğu toplumlarda ilmî gelişmeler artmış, servet çoğalmış, suç oranları düşmüş ve gelişmişliğin önemli göstergesi olan toplumun birliği güç kazanmıştır.

İslam medeniyetinde özellikle de Osmanlıda yoksulluğun giderilmesi, yardımlaşma, toplumun birlik ve beraberliğinin sağlanmasında vakıfların büyük rolü olmuştur. Çünkü vakıflar fertlerden karşılık beklemeden, ihtiyaç sahiplerine insanî ve ahlaki bir sorumluluk hissederek yardım etmişlerdir. Bunun sonucunda da İslam toplumlarında zengin-fakir arasında uçurum meydana gelmemiş ve toplumsal patlamalar olmamıştır. Osmanlıda İslam dininin teşvikiyle dini inanç ve düşüncelerin güçlü olduğu kurumlar olarak siyasî çalkantıların, idarî istikrarsızlıkların dışında kalan vakıflar yoksulluğun önlenmesinde de aktif görev icra etmişlerdir. Bundan dolayı da İslam toplumlarında sınıf farklılıkları oluşmamıştır. Bu çalışmamızda İslam tarihinde yoksulluğun önlenmesinde vakıfların katkılarının nasıl/neler olduğu konusu üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler

Yoksulluk, Vakıf Kurumu, Yoksul, Yardım, İhtiyacın Giderilmesi

Fakirlik Problemine Karşı İslam'ın Çözüm Önerileri

Prof. Dr. M. Halil Çiçek
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet

Varlıklar özleri ve özellikleri itibarıyla çok farklıdır. Keza varlığın bir türü olan hayatın taşıyıcı varlıkları canlılar da özellik ve hayatın devamı için gerekli olan şartlar bakımından çok farklıdır. Hayatı canlılar için anlamlı kılan da bu değişiklik ve çeşitliliktir. Tek düze bir varlık dünyası yoktur. İşte canlılar içerisinde en aktif ve en saygın olan insanlar da sahip oldukları hayat şartları hususunda çok farklı seviyelere ve değişik oranlara sahiptirler. İnsan hayatında değişik seviyelerde seyreden bu şartların başında ekonomik imkân ve şartlar gelir. Kişi bu malî ve ekonomik şartlardan yeterli bir miktarına ve kısmen de fazlasına sahip ise buna “zenginlik” denir. Eğer bu seviyede bir imkâna sahip değil ise buna “fakirlik” denir. Zenginlik çok farklı seviyelerde olduğu gibi fakirliğin de çok çeşitli seviyeleri ve değişik düzeyleri vardır.

Fakirlik, ihtiyaç ve yoksulluk insanoğlu hayatının ayrılmaz bir durumu olduğu için insanoğlu yeryüzünde var olduğu sürece fakirlik de az veya çok, şu veya bu şekilde devam edecektir. İşte bunun farkında olan ilahî dinler tarih boyunca bir şekilde fakirlikle mücadele etmişlerdir. İlahî dinlerin son halkası olan İslam da fakirlikle en esaslı ve en disiplinli mücadeleyi başlatmıştır. İslamiyet fakirlikle mücadele kapsamında bir dizi kararlar, yükümlülükler, teklifi hükümler ve gönüllü ödevler getirmiştir. İslam'ın fakirlikle mücadele kapsamında ön gördüğü çözüm önerilerini beş kategoride ele almak mümkündür: a-Zorunlu hükümler, b- Gönüllü hükümler, c-Toplumsal zihniyet, d- Malî disiplin, e- Üretime teşvik.

İslam'ın temel referans kaynakları olan Kitap, sünnet ve fakihlerin içtihatları fakirlikle mücadele konusunda kuşatıcı, reel ve dünyanın gelişen şartlarına uyum sağlayabilen çoğu zaman da onları geçen bir ekonomik sistemin temel ilkelerini ve sağlam esaslarını koymuştur. İlim dünyasına ve özellikle akademyaya düşen ilmin, fikrin ve hakkın namusunu koruyarak Batı menşeli bazı parlak kavramların karşısında hiçbir komplekse kapılmayarak bu İslam ekonomi sistemini ve özellikle fakirlikle mücadele kısmını güncelleyerek ilim ve fikir dünyasına sunmaktır.

Anahtar Kelimeler

Fakirlik Sorunu ve Çözümü, İslam ve Fakirlikle Mücadele

Hz. Muhammed'in Yoksullukla Mücadele Stratejisi

Prof. Dr. Mustafa Özkan
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet

Bu tebliğde, Hz. Muhammed'in vakıf üzerinden yoksullukla mücadelesinin mahiyeti üzerinde durulmaktadır. Çalışma bağlamında şu tespitler yapılmaktadır: Bir; İslam Peygamberi, varlıklı olma ve vakfedebilmenin ilk aşaması olan çalışma kültürünü oluşturup yaymaya çalışmıştır. Onun küçük yaşta çobanlık yapması, 10-12 yaşlarında iken ticarî seferlere katılması, yetişkinlik döneminde ulusal/uluslararası ticaretle uğraşması, çok sayıda hayvan beslemesi ve ashabını çalışmaya teşvik etmesi gibi faaliyetleri bu bağlamda değerlendirilebilir. İki; Hz. Muhammed vakıf yoluyla yoksulluğu yenmede, varlıklı/zengin olmayı önemsemiştir. Nitekim kendisi de oldukça varlıklıydı. Bunun göstergesi, onun ulusal/uluslararası ticaretle uğraşması, zengin olan Hz. Hatice ile evlenmesi, ganimetlerin beşte birini alması, çok sayıda hayvan beslemesi, sahabe/kabile reislerinden kendisine gelen hediyeler, yetim ve fakir akrabalarına yardım etmesi, çok sayıda heyet/misafir ağırlaması, evlendiği her hanımına ortalama 400 dirhem mehir vermesi, 11 eş ve çocuklarından müteşekkil kalabalık bir aile geçindirmesi, Suffe Ashabı'na yardım etmesi, köle satın alıp azat etmesi... Kur'an da Resûlullah'ın varlıklı/zengin olduğunu teyit eder: "Seni fakirken zengin yapmadık mı?" Aynı zamanda Hz. Peygamber'in teşvikleri sonucunda Hz. Ebû Bekir, Hz. Osman, Sa'd b. Ebî Vakkas gibi ileri gelen sahabiler oldukça zengin idiler. Üç; Allah Resûlü paylaşma/vakfetme kültürünü geliştirmiş ve sürdürmüştür. Onun mallarının bir kısmını fakirlere vakfetmesi ve ayrıca ashabını da bunu yapmaya teşvik etmesi bu çerçevede değerlendirilebilir. Dört; yoksullukla mücadelenin en etkili yollarından biri olan vakıf anlayışının yaygınlaşması için toplumda "çok çalışma, varlıklı olma ve vakfetme" ahlakının özendirilmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler

Vakıf, Yoksulluk, Çalışma, Paylaşma

Waqf, Social Responsibility and Real Economy

Dr. Mohammad Abdullah

FAB, Siraj (Islamic Window of First Abu Dhabi Bank)

Abstract

The function of Waqf institution is to contribute towards provision of a social security net to those falling within its vicinities. The value proposition of Waqf lies in effectively cascading wealth and benefits of resources to the neglected or comparatively disadvantaged sectors of an economy. Similarly, Waqf is envisaged to support informal economy by responding to and patronizing the un-organized sectors. To this end, it is critical to identify the existing gaps in the areas of public and private sectors' spending for Waqf to effectively fulfil its socio-economic objectives. By targeting the resource-deficient pockets of the economy on priority basis, the utility of Waqf-resources can be maximized, which, in turn, reinforces the building blocks of the real economy.

This paper argues that the institution of Waqf needs to adopt a bottom-up approach in its socio-economic targets in order to optimize its contribution towards real economy in a socially responsible manner. The bottom-up approach calibrated with the sense of Islamic social responsibility is based in sequencing the progression of Waqf-based benefits-coverage from necessities to needs and luxuries as per the hierarchy of maqasid-al-shariah. By adopting the framework of maqasid hierarchy, a self-regulatory paradigm can be established for the allocation of awqaf benefits more effectively.

The paper critically analyses the moral philosophy, the value proposition and functional mechanism of an ideal Waqf followed by pinpointing the key policy recommendations to enhance the role of modern Waqf institution. Finally, the study argues the merits of consultation mechanism for the potential waqif prior to creation of a Waqf in order to maximize the contribution of the underlying Waqf benefits. The paper is an outcome of a library-based research, and it adopts socio-legal research paradigm for the analysis of the available literature.

Keywords

Social Finance, Charity, Re-distributive Mechanism, Islamic Endowment, Real Economy

Shops, Bazaars, Caravanserais and Ottoman Merchants (Tüjjars): The Role of Cash Waqfs on the Ottoman Commerce and Pax Ottomana

Dr. Bora Altay

Ankara Yıldırım Beyazıt University

Asst. Prof. Cem Korkut

Ankara Yıldırım Beyazıt University

Abstract

This study focuses on cash waqfs and their relation between Ottoman commerce and merchants. The Ottoman Empire became one of the most important economic and political powers, particularly from the conquest of Istanbul. The Ottomans sustained rapid expansion toward Austria by conquering Balkans and Rumelia. This rapid expansion was not only depended on higher military technology but also economic organizations that promoted commerce under the institutional structure. The cash waqfs were one of the main mechanisms of the economic organization of the Ottoman Empire.

The primary purpose of this study is to establish a trade route that was under the "Pax Ottomana" by focusing on cash waqfs related to commercial activities from the beginning of the 16th century. We utilize from 73 cash waqfs and their contracts with the socio-economic status of their founders. Each waqf included financial support for commerce centers as shops, bazaars, caravanserais. It can be understood that founders were also active in commercial activities. The combination of the locations and merchants provide a commercial zone of the Ottoman Empire from Istanbul to East Europe between 1500 and 1900s.

Keywords

The Ottoman Empire, cash waqfs, Pax Ottomana, Balkans, merchants

Real Estate Development of Waqf Land as Strategic Solution in Alleviating Poverty

Adj. Prof. Mohd Mazlan Hj Che Mat
University of Technology Malaysia

Abstract

Traditionally, concentration of Waqf Land utilizations are mostly confining to the construction of mosques, graveyards, orphanage centers and old folks homes and the likes. Without doubt those are important and significant institutions, however there should also be creative and innovative ways of developing Waqf Land while in the meantime not to ignore the traditional utilizations of Waqf Land. Real estate is one of the most effective investment ventures, and with professionally managed systems and efficient project planning and implementations, Waqf Land can yield very good return in both Monetary and Non-Monetary.

The potential Real Estate Development of Waqf Land worldwide is enormous and without doubt will improve the livelihood of Ummah globally and directly alleviate the poverty level of the Muslim Society. The accelerated demand for housing and other real estate development components resulted in tremendous escalation of prices that are beyond the affordability of the ordinary people, must be resolved amicably. The escalation of housing prices leads to higher cost of living that resulted in lower net disposable income and generally resulted in an increase poverty level. Efficient and effective Real Estate Development of Waqf Land can contribute to alleviate the poverty scenario through offerings of more affordable real estate development components such as housing, shop houses, etc.

Keywords

Real Estate, Developing, Yield, Efficient and Effective, Net Disposable Income, Poverty

A Long-Term Relationship Between the State Finance and Cash Waqfs In the Ottoman Empire: Socio-Economic Structures Of Cash Waqfs, 1500-1914

Dr. Bora Altay
Ankara Yıldırım Beyazıt University

Abstract

The primary purpose of this study is to analyze the socio-economic structure of cash waqfs located in the Ottoman Rumelia from the beginning of the 16th century to the First World War. The changing economic and political conditions forced the emergence of new institutions in the Ottoman Empire due to the discovery of new trade routes, silver and gold accumulation from the New World and new military technologies. While the Ottoman Empire changed its tax collection mechanisms under the tax-farming institutions, the traditional waqf institution changed toward a new form that was based on cash instead of assets. In other words, more decentralized institutions and cash waqfs became dominant within the economic structure from the 16th century until the Tanzimat Era.

At first, I examine contracts of 921 cash waqfs in order to present socio-economic structures regarding sub-periods that covers 50-year periods. Socio-economic structures of waqf founders determine the level of capital as well as the location of cash waqfs. Secondly, I establish a comparative analysis between the state finance and capital by focusing on their long-term trends. Besides, this study establishes the data series in terms of 1990 international Geary-Khamis Dollars and relative values of 2018.

Keywords

Ottoman Empire, Cash Waqfs, State Finance, Socio-Economic Structure, Capital

Gold Waqf: An Alternative Movable Waqf

Bilal Ali, MA

Istanbul Sabahattin Zaim University

Assoc. Prof. Mustafa Omar Mohammed

International Islamic University Malaysia

Asst. Prof. Mohamed Cherif El Amri

Istanbul Sabahattin Zaim University

Abstract

Waqf in its different forms has played a significant role in Islamic history and reached its peak of glory and prominence during the Ottoman era. In the past Waqf, was the main Social support mechanism, during the glorious days of Islam, waqf (Islamic endowment) played a considerable part in socio-educational, poverty alleviation and general stability of society. Currently, shrinking social security's funds, the importance of waqf comes back to surface. The Waqf needs to be revived meeting new world challenges. Traditional structures such as real estate as the only or main asset needs to evolve. We can look at Stanford University endowment that is not based on traditional assets for income, and they have an alternative waqf that has yielded superior benefit for the university. Alternative waqf structures are needed. If we look currently at millions of meters of real state that create zero revenue and need millions more of dollars to reach the point of revenue, we need an alternative. This study is proposing Gold Waqf managed by Islamic Banks. In addition, the issue of Waqf for areas of war, a Gold movable Waqf for areas of conflict/war is an alternative waqf, which can be moved to the territory after the war or period of instability has ended. The alternative suggested is a Gold Waqf that is managed under the custody of Islamic Banks. This has many benefits such as Gold Keeps value on the long run, has low maintenance if compared to the usual asset of choice for Waqf which is real estate, Gold is always in need, can have capital growth if managed well by Islamic Banks, Can generate income from trading in the asset itself, it is movable, and it accepts the smallest donation that can be added into the asset starting from one gram of gold.

Keywords

Islamic finance, Gold Waqf, Cash Waqf, Moveable Waqf, Gold reserves in OIC countries

Asırlarca Süren Bir Vakıf Örneği: Diyarbakır Örfioğlu Vakfı

Dr. Şakir Diclehan

Özet

Hayatın birçok alanında hem birey ve hem de toplumsal ihtiyaçlarını gidermek amacıyla kurulan vakıflar, zamanın ilerlemesi ve ilginin artması, ayrıca İslam uygarlığının temel kurumlarından biri olması nedeniyle günümüzde de çok büyük bir rağbet görmektedir.

İnsanların eğilimleri göz önünde bulundurularak devlet idarecilerinin ve varlıklı kişilerin verdikleri değere göre gelişerek milletlerin sosyal yapısının daha sağlam olmasına büyük katkı sağlayan vakıflar, çağlar içinde gelişerek günümüze kadar varlıklarını sürdürmeyi başarabilmiş ender kurumlardan biri olarak tarihteki önemini korumuştur.

Anahtar Kelimeler

Örfioğlu vakfı, Diyarbakır

Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivindeki Vakfiyelere Göre Afyonkarahisar'daki Vakıflar ve Para Vakıfları

Dr. Yakup Özaraç
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet

Türkler Anadolu'ya geldiklerinden itibaren bu coğrafyada vakıf kurmuşlardır. İlk vakfiye belgesi 1041 yılına aittir. Osmanlı Devleti kuruluşu itibariyle Anadolu'da kurulan bir devlettir. Bugünde Anadolu coğrafyasında Türk hakimiyeti devam etmektedir. Anadolu'da bir şehri incelemek bize o şehir tarihi hakkında bilgi verdiği kadar günümüze de aktaracak bilgiler sunmaktadır. Bu nedenle ticaretin ön planda olup geliştiğini düşündüğümüz bir şehri kurulan vakıflar ve para vakıfları bağlamında araştırmamızın önemli olduğu kanaatindeyiz.

Bu çalışmada Anadolu'nun tam ortasında bulunan Afyonkarahisar seçilmiştir. Afyonkarahisar ilimiz dün de bugünde ticaret yollarını kesiştiği bir coğrafyada yer almaktadır. Bu şehirde kurulan vakıflar ve seçilen örneklem dahilinde para vakıfları incelenecektir. Bu şehirdeki Osmanlı döneminde kurulmuş olan vakıfların vakfiye kayıtlarına Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Kültür Tescil Dairesi Başkanlığı Arşivi'nden ulaşılmıştır. Bu arşivdeki Afyonkarahisar ilinde kurulan vakıfları da kapsayan vakfiye belgeleri Anadolu Vakfiye Defterleri (578-619) olarak tasnif edilmiş defter serisinden seçilecektir. Bu defterlerde 11.697 adet vakfiye kaydı bulunmaktadır. Bu vakfiyelerin tümünü incelemek ve özellikle para vakıflarını seçmek kısa bir zamanda hayli zor bir çalışma gerektirdiğinden, vakıfların kurumsal olarak değişiminin yaşandığı yıl olan 1826 Şer'iyeye ve Evkâf Nezâreti'nin kuruluşu sonrası kayıtlar incelenmiştir. Vakfiye seçimi rastgele yapılarak, bu vakfiyelerin içerisindeki para vakıfları incelenerek analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler

Anadolu Şehirleri, Afyonkarahisar, Vakıflar, Para Vakıfları.

İktisadi Bir Kontrol Mekanizması Olarak Hisbe Teşkilatı ve Vakıf Örneği

Dr. Öğr. Üyesi Aydın Kudat.
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Muhammet Furkan Gündoğdu
Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi

Özet

Hisbe teşkilatı İslam Devleti'nin oluşmasıyla meydana gelmiş, toplumun ekonomik ve sosyal alanlarında düzenleyici ve önleyici faaliyetlerde bulunmuş, pazarlama ahlakı ve tüketicinin korunması gibi temel konularda yetkili merci konumuna gelmiştir. Bir kamu görevlisi olan muhtesiblerden oluşan organizasyonu doğrudan halifeye bağlı olarak çalışmıştır. İlk muhtesib de efendimiz (s.a.v.) olmuştur. Tarihsel süreç içinde incelendiğinde aynı mekanizmanın farklı isimlerle karşımıza çıkması da birçok kamu denetim kurumuna ilham olduğu gerçeğini ortaya koymaktadır. Çalışmamız, hisbe teşkilatının fonksiyonlarını, görev alanlarını, etkilerini, verimliliğini ve vakıf örneğini incelemektedir.

Anahtar Kelimeler

Hisbe Teşkilatı, Düzenleyici Kurumlar, Hisbe ve Vakıf

Emeviler Döneminde Fakirlik Olgusu ve Ömer b. Abdülaziz'in Fakirliğe Karşı Mücadelesi

Dr. Mehmet Çakırtaş
T.C. Sağlık Bakanlığı

Özet

Fakirlik bugün olduğu gibi geçmişte de bir insanlık sorunu olarak varlığını sürdürmüştür. Fakirlikle mücadele İslam Toplularının ana meselelerinden biridir. Zira fakirlik siyaseti ve tüm siyasi işleyişleri de etkileyen sonuçlar doğurabilmektedir. Bu yönüyle fakirlere yönelik politikaların geliştirilmesi Emevilerin de gündeminden düşmemiştir.

Emeviler dönemi ekonomik unsunlar, devletin bekası bağlamında değerlendirilmiş ve yüksek vergilerin toplanması bunun beraberinde getirdiği fakirleşme kimi halifeleri dönemde politika değişikliğine zorlamıştır. Özellikle yeni Müslüman olanların vergiye tabi olma durumlarındaki farklılaşma devlet gelirlerinde ciddi düşüslere neden olma riski doğurmuş ve bazı devlet adamları Müslümanlığın resmi tanınması işleminde öteleme yöntemine başvurmuşlardır.

Devlet gelirlerinin kendi kendine yeterli olduğu dönemlerde özellikle fakirlere yönelik koruyucu yaklaşımların olduğu söylenebilir. Ömer b. Abdülaziz dönemi bu yönüyle şayan-ı dikkattir. Şehirlerin inşasında özellikle cami merkezli yapıların bu yönüyle fakirlerin iâşe ve ibatelerini karşılayacak şekilde tasarlandığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler

Emeviler, yoksullukla mücadele, Ömer b. Abdüllaziz

Hz. Peygamber'in Ganimet Dağıtımında Fakirleri Gözetmesi

Doç. Dr. Cafer Acar
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet

Fakirlik insanlık tarihinin temel meselelerinden biridir. Tarihin her döneminde birey ve toplum ölçekli organizasyonların tamamında fakirlik, üzerine bir politika geliştirilmesi zorunlu konulardan olmuştur. Her devletin, toplumun fakirlerine yönelik bir çabası ve gayreti var olagelmıştır. Hatta sosyal devlet kavramının uzantılarında doğal olarak fakirlik meselesi vardır.

Gerek Kur'an gerekse onun mübelliği Hz. Muhammed de şüphesiz ki fakirler meselesini özel bir gündem olarak ana konular arasına almıştır. Bu tebliğde Hz. Peygamber'in fakirlikle mücadele konusunda özellikle ganimet faktörüne işaret edilmeye çalışılacaktır.

Hz. Peygamber Dönemi gazve ve seriyyelerinin sonuçları bağlamında önemli bir başlıktır ganimet. Ganimetlerin ekonomik olarak bir değer haline dönüşmesi onun paylaşılmasını da zaman zaman sorun haline getirmiştir. Hz. Peygamber ganimet dağıtımında özellikle mağdur ve fakirlere yönelik bazen resen tedbirler almıştır. Bu tasarrufu kimi sahabiler nezdinde rahatsızlığa neden olsa da o bu çabasının sebebini izah etmiştir. Farklı sebeplerle de ilişkilendirilmesi mümkün olan ganimet dağıtımında şüphesiz ki Hz. Peygamber fakirlik olgusunu ön plana almıştı.

Anahtar Kelimeler

Fakir, Ganimet, Hz. Peygamber, Humus, Radh

The Role of Islamic Social Finance in Sustainable Development Goals (SDGs) to Achieve Maqashid Shariah

Risa Sari Pertiwi
Universitas Airlangga

Kushardanta Susilabudi
Director of Zakat Management
Institute

Aas Nurasyiah
Universitas Pendidikan

Inayah Swasti Ratih
Universitas Airlangga

Mumuh Muhammad
Istanbul University

Abstract

Islamic Social Finance (ISF) in Indonesia is currently used as a source of funding that is able to improve social welfare. Zakah, Infaq, Shadaqah and Waqf (ZISWAF) are considered as philanthropy instruments that have a crucial impact on personal, social, and economic dimensions. The purpose of this paper is to analyze the role of Islamic Social Finance and Sustainable Development Goals (SDGs) towards fulfilling Maqashid Shariah. Moreover, shedding lights on the importance of establishing philanthropy institutions in Indonesia. To achieve the purpose of this research a qualitative approach was used, through library research using various relevant library materials and previous literature related to the subject matter. The main finding of this research is Islamic Social Finance has a role in SDGs for towards Maqashid Shariah. The importance of enhancing the philanthropy institutions in Indonesia to uplift the welfare among the Indonesians. To the best of the authors' knowledge, this research is a pioneering study in the case of Indonesia. Furthermore, the in-hand paper provides a piece of clear evidence to Indonesian authorities to encourage establishing philanthropy institutions to increase social prosperity.

Keywords

Islamic Social Finance, ZISWAF, SDGs, Maqashid Shariah

Intention to Contribute to Waqf Fund in Higher Education Institutions: Malaysia Vs Turkey

Shakhnoza Alimova

International Islamic University
Malaysia

Suharni Bt. Maulan

International Islamic University
Malaysia

Surayyo Shaamirova

Istanbul University

Saim Kayadibi

International Islamic University
Malaysia

Mohamed Aslam Bin Mohamed Haneef

International Islamic University Malaysia

Abstract

Rising interest in Islamic banking and finance triggered a new idea for establishing a new source of income for Islamic financial institutions of which waqf institution is one of them that may be played a significant role for funding Higher Education. There are waqf funds established in higher education institutions in Malaysia as well as in Turkey. Individual's intention to contribute to waqf fund is important in order to ease financial difficulties of higher education institutions. Therefore, waqf fund needs to be explored as the new source of income in order to make higher education institutions financially sustainable. In terms of financial return, it is not only current students' fees that earn income to the university but also the prospects of graduates' contribution are a possible future gain for the university in the long term after graduation. Thus, this paper seeks to examine the factors that influence students' intention to participate in waqf fund with the support of relationship marketing theory. A self-structured survey questionnaire was employed to collect data from a total 249 (n=249) where 121 from Turkey and 128 from Malaysia. The data was analyzed using Statistical Package for Social Sciences (SPSS). This software is used to perform Descriptive Analysis and Exploratory Factor Analysis (EFA). In the next stage of the analysis Analysis of Moment Structure (AMOS) software was employed in order to run Confirmatory Factor Analysis (CFA), Measurement Model, and Structural Equation Modeling (SEM). The findings of the study show that religiosity has a positive significant relationship with intention towards contributing to waqf among both countries. It is hoped that this study would be beneficial for higher education institutions in order to make decisions with regard on how to motivate more students to contribute to waqf fund.

Keywords

Waqf fund, Relationship Marketing, Malaysia, Turkey, Higher Education

Developing Maqasid Matrix Framework [MMF] to Evaluate Waqf Literatures

Asst. Prof. Mohamed Cherif El Amri
Istanbul Sabahattin Zaim University

Assoc. Prof. Mustafa Omar Mohammed
International Islamic University Malaysia

Mohammad Al Khalili
Istanbul Sabahattin Zaim University

Abstract

Waqf has played a significant role in Islamic history and reached its peak of glory and prominence during the Ottoman era. There are volumes of literatures that have documented the various contributions of Waqf to the socio-economic development of the Ummah in the areas of education, health, environment, investment, animal care, religion, among others. It would be interesting to examine the extent to which these literatures and their areas correspond to the dimensions of Maqasid al-Shari'ah. This would require efforts to develop a Maqasid framework that can be used to evaluate these literatures. Yet there is dearth of studies that have filled in this important research gap. Instead, the bulk of studies on Maqasid are still on the Fiqh and Usul al-Fiqh areas. Recently, scholars have dedicated a few works on examining Maqasid in relation to economics and finance and, few on Maqasid and FinTech. Some of these studies have based their analyses on al-Ghazali's Maqasid framework related to the preservation of the five essential elements: faith, life, intellect, progeny and wealth. There is yet to be a profound work that has used the same framework for evaluating literature on Waqf. This raises a pertinent research question of the extent to which these Waqf literatures conform to preserving one or more of these five essential elements of al-Maqasid. The present study aspires to achieve four main objectives: 1) conduct bibliographic survey of Waqf literature; 2) conduct Meta-Analysis on the Waqf literature surveyed; 3) develop Maqasid Matrix Framework [MMF] using content analysis; and 4) use the MMF to evaluate the Waqf literature. The findings from the study will take stock of the literature on Waqf relative to MMF and at the same time chart new direction for using Meta-Analysis to evaluate Islamic literatures in the various disciplines.

Keywords

Waqf, Maqasid al-Shari'ah, al-Ghazali, Content Analysis, Meta-Analysis

Yoksullukla Mücadele Bağlamında Şirketleşmenin Yeri ve Önemi

Dr. Öğr. Üyesi Aydın Kudat
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Nurgül Yel
Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi

Özet

Biz bu makalemizde yoksulluk ile mücadele bağlamında “şirketleşmeyi” ele almaya çalışacağız. İslam iktisadının ruhuna uygun düşen iştirak ve şirket ameliyesinin, zaman ve zemine göre insanların toplumsal onuruna yaraysın bir hayatı temininde bir model olduğunu düşünüyoruz. Sempozyumun ana temasını teşkil eden vakıf ameliyesi de bir iştirak örneğidir. Bir şirketleşme örneği olan vakıf sistemi, sermaye birlikteliği ile emek birlikteliğini hedefleyerek İslam İktisadı ruhuna uygun bir biçimde kültürümüzde tecessüm etmiştir. Şirket Arapça bir kelime olan iştirak kavramı şe-re-ke kelimesinden gelmektedir. İştirak katılım ve karışım demektir. Her bir şirket aynı zamanda iştiraktır. Ancak her iştirak bir şirket olmayabilir. İştirak ve katılım İslam’da bereketin timsali olarak kabul edilen cemaatin bir diğer ifadesidir. Allah’ın yardım ve bereket eli cemaat üzerindedir. Bu anlayış İslam iktisadının temel referanslarından biridir.

İslam İktisadında şirketleşme toplumsal yardımlaşma ve dayanışma rolünü yüklenir. Bunu engelleyen her türlü iş ve davranış yasaklar; karaborsacılık, stoklama, manipülasyon gibi. Ekonomide en çok problemlerin çıktığı, yoksulluğa neden olan noktalar riba, aldanma ve belirsizliktir. İslam İktisadına uygun olan şirketleşmenin hedefinde de bu maksatlar mevcuttur.

Anahtar Kelimeler

Yoksullukla Mücadele, Vakıf Kültürü, İslam İktisadı, Şirket

Türkiye’de Yoksullukla Mücadelede Vakıfların Rolü

Dr. İbrahim Halil Oğuz
Gaziantep Üniversitesi

Dr. Demet Oğuz
Gaziantep Üniversitesi

Özet

Türkiye’de hızlı nüfus artışı sonucu oluşan istihdam olanaklarının yetersiz olması sonucu yoksul sayısında büyük artışlar yaşanmıştır. Bu yoksulluk oranlarını düşürmek için devlet sosyal yardımların oluşturulması için gerekli kamu kurum ve kuruluşlarında yasal düzenlemeler yapmıştır. Fakat kaynak yetersizliği başta olmak üzere ekonomik kriz gibi sorunlardan dolayı istenilen hedeflere ulaşamamıştır. Yoksulluk sorunun çözüm arayışlarında hükümetler yetersiz kalınca buna çözüm olarak vakıflardan faydalanma yollarına gidilmiştir. Vakıfların yaptıkları sosyal yardımlar sosyo-ekonomik eşitsizliklerin giderilmesi için yapılan önemli bir harcama kalemidir. Sürdürülebilir kalkınma hedeflerine ulaşmada önemli rol oynayan sosyo-ekonomik eşitsizliklerin giderilmesi ülkelerin politik ve ekonomik istikrarını etkileyen önemli bir konu olmaktadır. Türkiye ekonomik kalkınma sürecini sadece ekonomik alanda değil, sosyal politikaları geliştirerek sosyal alanda da sağlamaktadır. Türkiye sosyal alanda yaptığı politikalar ve vakıfların sayesinde yoksullukla mücadele ederek bu oranları düşürmüştür. Yapılan sosyal yardım programları farklı kategoride yapılarak toplumun tüm kesimine vakıflar aracılığıyla ulaştırılmaya çalışılmaktadır. Söz konusu bilgilere dayalı olarak bu çalışmada, Türkiye’de sosyal yardımların yoksulluk üzerindeki etkisini incelemek amacıyla 1987-2014 dönemi için incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda oluşturulan modelde kısa ve uzun dönemli etkilerini incelemek amacıyla ARDL (Autoregressive Distributed Lag) sınır testi yaklaşımı ile incelenmiştir. Söz konusu ilişkiler, zaman serisi yöntemleri aracılığıyla incelenmiştir. Çalışmada elde edilen bulgular değerlendirildiğinde, yoksulluk ve çalışmada kullanılan diğer bağımsız değişkenlerin uzun dönemde ve kısa dönemde birlikte hareket etmekte olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Yoksulluk, Vakıflar, Sürdürülebilir Kalkınma

Faizsiz Borçlanma: Para Vakıfları Örneği

Nurhan Kavşut

Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi

Özet

Peygamber Efendimiz (s.a.s) Medine'ye hicret ettiği zaman Medine'de dört büyük çarşı vardı. Bu çarşıların yönetimi Yahudilerin elinde idi. Yahudiler çarşıdaki dükkânların işlek olanlarını ellerinde tutar, kıyıda köşede kalanlarını Araplara kiraya verirdiler. Pazardaki malların fiyatlarını kendileri belirlerdi. Medine'nin bu halini gören Peygamber Efendimiz (s.a.s) bu konu hakkında alternatif yollar bulmaya çalıştı. Sahabenin içerisindeki tüccarlarla istişare ederek Müslümanlara özel, Yahudilerin çarşılarına yakın Bakiyüz-Zübeyr diye bilinen bir bölgede çadır kurdu. Ve çarşayı Müslümanların pazarı olarak ilan etti. Ka'b b. Eşref (Yahudi) bir gece adamlarını yanına alarak Müslümanların çadırını yerle bir etti. Efendimiz (s.a.s) bu olayı duyunca tebessüm etti. Sahabe tebessümünün sebebini sorduklarında Efendimiz (s.a.s) dedi ki: "Yaptığımız bu iş Yahudileri kızdırdı demek ki biz doğru bir iş yapmışız. Bundan sonra kendi çarşımızı öyle bir yere taşıyacağız ki, onlar bu sefer daha fazla kızacaklar." Efendimiz (s.a.s) bu olay üzerine Benu Saide Sakife'sinin hemen yanı başında büyükçe bir arsa satın aldı. Bu arsayı kıyamete kadar bu iş için vakfetti. Burada kalıcı bir çarşı inşa ederek, tüm Müslüman tüccarları buraya davet etti ve "İşte bu sizin pazarınızdır, burada sabit köşeler, yerler edinmeyin." buyurdu. Çarşının kurallarını da kendi belirledi. Örneđin sabahın erken saatlerinde ilk gelen tüccar beklediği dükkânı işletme hakkına sahip oluyordu. Böylelikle ticaretin tekelleşmesi önledi. Müslümanlar arasında rekabet oluşturarak Yahudilerin elinde olan ticaret hacmini kademeli olarak Müslümanların eline geçmesini sağladı. Böylelikle dört yıl içerisinde Medine ticaretinin büyük bir bölümü Müslümanların eline geçmiş oldu.

Bu tebliğde günümüz ekonomisi, Bakara Suresi 275. ayet esas alınarak değerlendirilmiştir. Yukarıda bahsi geçen olay ışığında günümüz ekonomik sorunlarına alternatif çözümler üretilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda faiz teröründen kurtulabilmek için İslam'ın doğuşundan günümüze gelen vakıf kültüründen bahsedilmiş; özellikle de Osmanlı İmparatorluğu'ndan miras kalan para vakıfları üzerinde durulmuştur. Sonuç olarak sürdürülebilir kalkınmada aktif rol alabilecek para vakıflarının ivedilikle hayata geçirilmesi kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Para Vakıfları, Faizsiz Borçlanma, Mikro Finans, İslam Ekonomisi

Toplumsal Kalkınmada Para Vakıflarının Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Aydın Kudat
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet

İslam medeniyetine ait olan vakıf kurumunu, paylaşım ve dayanışmayı önemseyen Peygamber başlatmış ve ümmeti de bunu ihmal etmemiştir. Modern çağın temel iki noktada İslam ile ayrıştığını görmekteyiz. Bunların birincisi bireysellik, ikincisi İlahî mülahazaların reddedilerek insanın kendi kendine yettiği (Müstağnilik) düşüncesidir. Bu anlayış Batı'nın ekonomi, siyaset ve özel hayatın temelini teşkil etmektedir. İslam ise adalet ve ahlakı merkeze alır. Toplumun refahını önceler. Kâr amacı gütmeyen kuruluşlarda farklılık, kar yerine başka bir fayda hedeflemeleri olarak görülmektedir. Bireysellikten kopma ve toplum faydası düşünülmesine rağmen Allah'a teslimiyet fikri, modern "kar amacı gütmeyen" kuruluşların pek çoğunda mevcut değildir.

İslam medeniyetinin temel kurumlarından biri olan Vakıflar özelinde belki de en önemli farklardan birisi bu olarak görülebilir. Hem toplumsal faydayı ön plana alan (bireysellik dışlayan), hem de Allah ile bağı koparmayan bir organizasyon şeklidir. İnfak türleri içinde vakıf müesseseleri önemli yer işgal etmektedir. Aslının baki, menfaatinin sürekli olan bir müessese olarak vakıf birden fazla alanda toplumsal ihtiyaçları karşılamaktadır. Bir vakıf medeniyeti kuran Osmanlı'nın nukûd vakfı uygulamalarında bizim için güzel model olabilir.

Bu çalışmada, Osmanlı Para Vakıfları tecrübesini günümüz iktisadi şartlara göre formüle edilmek suretiyle özellikle Müslüman ülkelerde toplumsal kalkınmada ve gelir dağılımındaki dengesizlikleri minimize edip yoksulluğun ortadan kaldırılmasında bir model olduğu vurgusu yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Kalkınma, Vakıf Şirket, Yoksullukla Mücadele

Exploring A Waqf Model to Save the Oldest Living Urban Muslim Community in South Africa

Dr. Dawood Terblanche
International Peace College South Africa

Abstract

On the slope of the City of Cape Town, South Africa, lies the oldest living urban Muslim community in South Africa, known as Bo-Kaap. Rich in culture, tradition and Islam, its social milieu permeates throughout Cape Town. The Bo-Kaap community survived colonialism and Apartheid since the first Muslims arrived at the Cape of Good Hope more than 350 years ago.

The Muslim identity in Bo-Kaap is unique, compared to other areas in the Western Cape. It is attributed to the fathers of Islam who arrived in Cape Town more than 350 years ago. Shaykh Yusuf from Macassar in Indonesia, Tuan Guru from the Tedori Islands in Indonesia and Shaykh AbuBakr Effendi from Turkey are considered the pioneers of Islam in the South Africa.

Today its culture, tradition and Islam is threatened by gentrification and policies by the City of Cape Town. If this is not addressed with urgency, then the last standing Muslim community will be forced to move away from the Bo-Kaap.

In this paper I will explore an ideal waqf model centred as a community-based endowment fund that could serve as a vehicle to save the oldest living urban Muslim community in South Africa. This I believe may be the answer in the preservation and protection of a Muslim identity in Bo-Kaap, Cape Town, South Africa.

Keywords

Bo-Kaap, Tuan Guru, AbuBakr Effendi, Gentrification

The Global Cash Waqf: A Tool Against Poverty in Muslim Countries

Assoc. Prof. Buerhan Saiti

Istanbul Sabahattin Zaim University

Adama Dembele

Istanbul Sabahattin Zaim University

Prof. Mehmet Bulut

Istanbul Sabahattin Zaim University

Abstract

The problem of Poverty in the Muslim World has been posing multifaceted challenges to the life of individuals and relations of people. Although this problem has been gaining scholarly attention and raised in relation to various issues ranging from social injustice, rampant corruption, societal instability, wide social polarization and insurgent movements that affect the regional peace and stability at large, neither effective economic mechanism proposed nor implemented to address the problem effectively. In this regard, it is also important to appreciate the recent initiations in the field of Islamic economics to present optional view to the existing and alien economic models in the Muslim world. Therefore, the aim of this present study is to fill up this research gap by proposing a model of mobilizing fund through Global Cash-waqf institution. The study adopts content analysis to construct this Global Cash Waqf Model for poverty alleviation in Muslim countries. The model will facilitate the fund's mobilization among Muslim countries which in return achieves an Islamic goal of distribution and redistribution of wealth to assure the well-being of all humanities in the society.

Keywords

Islamic Social Finance, Islamic Finance, Global Cash Waqf Model, poverty

Gelir Dağılımı Adaletsizliği: 21. Yüzyılda Finans Kurumları ve Vakıfların Rolü

Öğr. Gör. Fikri Kaplan
Türk Hava Kurumu Üniversitesi

Özet

Modern çağın en büyük sorunlarından biri olan gelir dağılımındaki adaletsiz paylaşım dünyanın her bir köşesinde kendisini en acımasız bir şekilde göstermektedir. Bu sorunun çözümü için sosyal devlet refleksiyle arayışa giren ülkeler bir takım vergi düzenlemeleri ile pergel uçlarını kapatmaya çalışsa da son asırda pek başarılı oldukları söylenemez. Bununla birlikte, yapılan akademik çalışmalarda da net bir teori geliştirememiştir. Bu anlamda efektif ve hızlı bir çözüm olarak görebileceğimiz ulusal ve uluslararası finans kurumları direk müdahale yoluyla kredi, hibe ve proje çalışmaları yaparken, buna paralel olarak sivil toplum örgütleri, kamu kurumları ve şahısların kurduğu vakıflar üzerinden çözüm üretmeye çalışılmaktadır. Hal böyleyken kadim Osmanlı geleneğinden gelen vakıf medeniyetinin asırlar boyu uyguladığı vakıf sistemi göz ardı edilemez. Bu çalışmada 21. yüzyıl finans kurumları ve vakıflar incelenirken gelir dağılımındaki adaletin sağlanması noktasında başvurdukları yöntemler analiz edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler

Gelir Adaletsizliği, Vakıflar, Finans Kurumları

Para Vakıfları ile Katılım Bankacılığı Arasındaki İlişki

Deniz Koptay

Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi

Özet

Tarihte vakıf müessesesi, dinî mülahazalarla gerçekleştirilmiş ve gerek içtimai gerek iktisadi sahada özel ve kamusal birimlerin yanında kâr amacı gütmeyen bir organizasyon olarak ortaya çıkmıştır. Amacı sosyal refahı desteklemek, iktisadi piyasayı dengelemeye çalışmak ve bu amaçları ibadet ve sevap niyetini gözeterek uygulamaya çalışmak olmuştur. Para vakıfları toplumun içtimai durumuna göre asgari ihtiyaçlarını karşılamada ve buna bağlı olarak mal ve hizmetlerin üretiminde aktif olmuş ve süreç içerisinde sosyal ve ekonomik açıdan birçok maksat ve gayenin ulaşılmasına vesile olmuştur. Bu tebliğde para vakıfları ile katılım bankacılığı arasındaki ilişki çok boyutlu olarak ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler

Para Vakıfları, Katılım Bankaları, İslami Finans

Yoksulluk ve Gelir Eşitsizliği

Adnan Çaldıran

Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi

Özet

Yoksulluk ve gelir eşitsizliği küresel bir sorun olarak hemen hemen bütün ülkeleri yakından ilgilendiren bir konu olup; kişi başına düşen milli gelirin azlığının yanında, ortalama ömrün azlığı, okuma yazma oranının düşüklüğü, yeterli beslenememe, sağlık hizmetlerinden yararlanamama ve temiz içme suyundan mahrum olma gibi durumları da içinde barındırmaktadır.

Belki fakirlik Gabriel Garcia Marquez'in söylediği gibi "elini cebine attığında boş olması değil; elini çıkardığında tutacak birinin olmamasıdır." Belki de gerçek fakirlik insanın sahip olduğu tek şeyin para olmasıdır. Bu tanımlamalar bize çok boyutlu bir kavram olan yoksulluğun zamana ve mekâna göre değişebilen bir durum olduğunu, yalnız gelire veya başka bir değişkene göre tanımlamanın eksik bir yargı olacağını göstermektedir. Yoksulluk, ekonomik bir kategori olmanın ötesinde, kişilerin içinde yaşadığı, anlamlandırdığı, başa çıkmak için çeşitli yollara başvurduğu toplumsal bir durumdur.

Anahtar Kelimeler

Yoksulluk, Gelir Eşitsizliği, Yoksullukla Mücadele

Yoksullukla M¼cadelede Farklı Bir Yaklaşım: İslami Finans

Dr. Öğr. Üyesi Aydın Kudat
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Bilal Yıldırım
Ankara Düşünce ve Araştırma Merkezi

Özet

Bu çalışma da dünyanın en önemli sorunlarından biri olan yoksulluğa çözüm olarak İslami finans sisteminin ürünleri önermiştir. Yoksulluğun temel nedeni olan kaynakların yetersizliği ve iş olanaklarının kıtlığı gibi kavramlar için oluşturulacak fonların nasıl kullanılacağına değinilerek. Kullanılacak yöntemler sayesinde yoksulluğun ve buldukları bölgelerin kalkınmasının nasıl olacağından bahsedildi. Kullanılan bu yöntemlerden bahsedilirken İslami finans kavramının içeri üzerine durulmuş ve amaçlarına değinilmiştir. Sonuç olarak İslami finans ürünlerinin yoksullukla mücadelede bir yöntem olarak kullanılabileceği kanaatine varılmıştır.

Anahtar Kelimeler

İslami Finans, Yoksullukla Mücadele, Fon toplama, Fon kullandırma

Model of Food Bank Centre at Mosque: The Implementation of Sustainable Development Goals 2030 by Kedah Zakat Board, Malaysia

Mohd Faisal Mustaffa
Kedah Zakat Board

Zakaria Othman
Kedah Zakat Board

Hafizah Zainal
Kedah Zakat Board

Afifah Ahmad
Kedah Zakat Board

Abstract

Food banks are normally owned by non-profit organizations which responsible to distribute food items to a person or charity organizations that are in need. Implementation of the Food Bank Centre is very suitable as the Malaysia's government focus to ease the burden among the people who are in need and the families that living in poverty. In addition, Malaysia also focus on Sustainable Development Goals (SDGs) whereby to ensure everyone can access food and achieve zero hunger by 2030. However, poverty rates are higher in rural area especially in Kedah, one of the states in Malaysia. This article explores Model of Food Bank Centre by Kedah Zakat Board (LZNK) that offer to the needy and the poor. Among 574 mosques in Kedah, Food Bank Centre distribute a food ration to cover 17,220 families per month. Maqasid shariah theory is used as a guideline and conjunction to implement the SDGs 2030 as maqasid syariah itself already highlight on the elements of SDGs. The result of this program created aid to the needy and the poor in term of virtuous and moral matters. Furthermore, it also gives a positive impact to stakeholder towards LZNK. Therefore, it is suggested stakeholders should engage and do a collaboration with LZNK in order to sustain supplying food for Food Bank Centre.

Keywords

LZNK, Food Bank Centre, Sustainable Development Goals, Maqasid Shariah, Poverty Alleviation

Alleviating Poverty Using Waqf In India

Mohammed Abdul Salam

Senior Auditor, State Electricity Board

Abstract

14.2% of India's population is Muslims and they are its second largest religious community. It is the second largest Muslim population of the world after Indonesia. The Muslim community here is multi-ethnic, multicultural and multi-lingual. The plans to alleviate poverty should be flexible to accommodate sensitivities of regional, linguistic and cultural variations. Muslims remain to be one of the excluded populations in India. The poverty rates are high and monthly per capita expenditure is least when compared to other socio religious categories. There are many factors for this backwardness, both intrinsic and extrinsic. Lack of education, low-land ownership, discrimination by government, absence of self-initiative and its failure in judiciously utilizing its own resources contribute to its dismal economic conditions. The Waqf property in India is administered by the Central Waqf Council and state Waqf Boards. Current value of waqf property in India is estimated as 50 Billion USD. Proper utilization of these Waqf properties will generate the cost sufficient to alleviate poverty among the Muslims. Economy, Education and Healthcare forms the basic building blocks of human development measure. This paper proposes schemes and programs to improve the standard of education, provide access to healthcare and to advance the economic standard that can be executed utilizing the Waqf. Also describes about a model to convert possible Waqf lands into productive and sustainable units with focus to alleviate poverty. The paper will discuss about the opportunities to alleviate the poverty using the Waqf and the challenges in executing the same.

Keywords

Poverty Alleviation, Muslims in India, Waqf, Empowerment

Waqf Governance in India and Poverty Reduction Strategies for Indian Muslims

Dr. Mohammad Abdullah

FAB, Siraj (Islamic Window of First Abu Dhabi Bank)

Abstract

Though poverty is a global phenomenon, its concentration in India is greater than any other country. According to World Bank data, almost 30% of the world's extreme poor were living in India in 2011. As a religious group, Muslims in India are trapped in the incidence of poverty more than other communities except Buddhists. In aggregate terms, one in every three Muslims lives below poverty line in India. Muslims in India are the second largest majority after Hindus. The data on the socio-economic status of Muslims reveals that the community lags behind Hindus in almost all areas including education, government jobs and financial inclusion. Poverty is one of the main reasons for the pathetic condition of the community in the country. Along with being the second largest majority in India, Muslims also constitute the second largest religious group in poverty after Buddhists. This abject condition of the community can be remedied to a great extent if along with other governmental policies, the resources of Waqf (Islamic charitable endowments) are deployed properly with the objective of poverty mitigation in the community. India hosts a massive size and amount of Waqf. There are approximately 4.9 lakh (490,000) registered Waqf properties in the country. The current market value of all Waqf properties in the country is estimated to be worth more than 1.2 trillion Indian Rupees. Thus, the role of Waqf institution can be critically important in reducing the poverty of particularly Muslim community. This paper examines the potential relationship of Waqf and poverty reduction among the Indian Muslims followed by a critical analysis of governance structures of Waqf. The paper finds that the rate of poverty among the Muslims in India can be substantially reduced if the available resources of Waqf are deployed through proper planning and with efficiency. The paper is based on qualitative research paradigm and it adopts socio-legal research methodology for the analysis of the available literature.

Keywords

Poverty, Endowment, Waqf, Philanthropy, Governance, Charity, Socio-economic Empowerment

Constructing Online Cash-Waqf Model for Financing SMEs In Mali

Adama Dembele

Istanbul Sabahattin Zaim University

Asst. Prof. Mohamed Cherif El Amri

Istanbul Sabahattin Zaim University

Assoc. Prof. Mustafa Omar Mohammed

International Islamic University Malaysia

Abstract

Cash-waqf has gained a great attention among academicians and practitioners in the last few decades. Cash-waqf was proposed as a tool for many developmental programs such as poverty alleviation projects, reducing unemployment rate, education, and infrastructure projects and so on. In this concern many models were proposed by researchers pertaining the applications of cash-waqf in its traditional and modern forms. Recently, there is a growing trend of the application of Fintech for mobilizing Waqf funds, particularly the use of crowd funding and blockchain technology. The applications of these FinTech Waqf based models are still largely at the prototype levels. There is a need to see how their benefits can translate to for example SMEs, human resource development, poverty eradication, among others. Yet the literature remains silent in addressing this important research gap. The present study proposes a cash-Waqf model which incorporates the use of online Waqf platform soliciting direct contributions from donors. The model is constructed in the context of Mali where the Waqf funds will be mobilized to support. The model is also expected to help in developing human resources in the country from the profits generated by the SMEs. The model will be validated through interviews with experts from within and without the country. The findings of this paper are expected to set new research direction for online waqf system that can be instrumental in further enhancing the SMEs and supporting human resource development in Mali.

Keywords

Cash Waqf, Online Waqf System, SMEs, Human Resource, Mali

The Art of Waqf Application in Islamic Community: The Case Study of Islamic Village Foundation Indonesia

Atiqi Chollisni Nasution

Sekolah Tinggi Ekonomi Syariah Islamic Village

Abstract

Despite discussing the concept of waqf in the theoretical side, this paper attempts to perform the application of waqf in Islamic Village Foundation, Indonesia which might be considered as the first concept Islamic Village in the world. As the purpose of Allah SWT in creating people to be the khalifatulloh fil ardh (servants of God in the world), Islamic Village foundation believes that a good Muslim is started from a good Islamic environment where the obligation as a Muslim can be fulfilled. Therefore, based on waqf concept, the foundation has created a village which provides facilities to support Muslim activities such Islamic Hospital, Islamic Education, Islamic Residences, Islamic Bank, Islamic Sports Centre, Mosque and the house for orphans and elderly people which is afforded for the hapless people. This foundation has succeeded in developing Islamic community to numerous places and has achieved to transform the existence of the needy to be valuable people. The Islamic Village concept that is presented in this paper is expected to be able to be practiced in other countries and expectantly useful for further empirical research in the area of waqf.

Keywords

Waqf, Islamic Village model

Validating the Role of Integrated Waqf and Microfinance Model for Poverty Alleviation: The Cases of Turkey and Morocco

Jihane Afroukh
Ibn Zohr University

Asst. Prof. Mohamed Cherif El Amri
Istanbul Sabahattin Zaim University

Assoc. Prof. Mustafa Omar Mohammed
International Islamic University Malaysia

Abstract

Several studies have investigated the roles of Waqf and microfinance towards poverty alleviation. A large number of these works are normative and descriptive, and few have adopted empirical methods. But it is rare to find studies that have integrated Waqf and microfinance for poverty alleviation. There is only one study that developed in 2013 an Integrated Waqf based Islamic Microfinance Model (IWIMM) to address the problem of poverty in OIC member countries. The model was validated in six OIC countries, namely Malaysia, Indonesia, Bangladesh, Nigeria, Pakistan and Sudan. It has been almost six years now since IWIMM was validated in those countries. Situations have drastically changed in OIC member countries since then. The present study has adapted the IWIMM model to validate it in two countries: Morocco and Turkey. The two countries are considered because of their rich history in Waqf and the prospects of Islamic microfinance. The study has used a survey method to solicit data from microfinance recipients. The data has been analyzed using the SPSS software, and the non-parametric Mann-Whitney U Test was employed to test the results of the data. The findings show considerable differences in the two countries in their acceptability of IWIMM. These interesting results have far reaching implications for policy makers in the two countries.

Keywords

Waqf, Microfinance, Poverty, Morocco, Turkey, Mann-Whitney U-Test

From the Ottoman Empire to Contemporary Turkey: Zakat in Fighting Against Poverty

Nurgül Sevinç

İstanbul Sabahattin Zaim University

Prof. Mehmet Bulut

İstanbul Sabahattin Zaim University

Abstract

Zakat has been located as a significant micro finance instrument in fighting against poverty. Although it sounds miraculous, it is confirmed that the institution of zakat has fully eliminated poverty two times in the history. However, in recent years, zakat institution has been neglected in general in the Muslim world, and in particular in Turkey. As being parallel with this situation, a research gap exists in economics literature in the context of poverty eradication/alleviation through zakat. Therefore, this research studies the potential of zakat in contemporary Turkey including the practice of it during the Ottoman era. In this study, we firstly estimate the resource shortfall needed to eliminate poverty and secondly calculate the potential of zakat in Turkey. Also, we measure the resource shortfall that can be met through potential zakat collection. Although we do not use precise data, the results are promising in terms of presenting the role of zakat in the context of fighting against poverty in Turkey.

Keywords

Zakat, Poverty Eradication, Ottoman Empire, Turkey

Zakat, Infaq, Sadaqa, Waqf, and Qardhul Hassan in Alleviating Poverty for Micro Enterprises: A Case of Baitul Maal Wat Tamwil in Indonesia

Assoc. Prof. Dzuljastri Abdul Razak
International Islamic University Malaysia

Qosdan Dawami
International Islamic University Malaysia

Fodol Mohamed Zakaria
International Islamic University Malaysia

Abstract

The challenge of mitigating poverty remains one of the greatest issues affecting humankind. The number of people living in extreme poverty globally amounted to 736 million (UNDP, 2019). In Indonesia, the population living in poverty are in huge numbers amounting to, 25.95 million people (BPS, 2018). Despite of several schemes implemented by the government; the issues of poverty remains inevitable. The purpose of the study is to examine the structure of Baitul Maal Wat Tamwil institution (BMT) which has been playing a pivotal role in poverty alleviation since 1995 albeit facing some issues in its operations. It utilizes the concepts of Zakat, Infaq, Sadaqa and Waqf and Qardhul Hasan (ZISWAQ) which are based on Shariah principles. This study employed content analysis to evaluate the issues and effectiveness of BMT from previous studies and secondary sources. The results indicated that these concepts can indeed be used. However, there are operations issues and that BMT has to address so that it can improve its effectiveness and successfully carry out its role in uplifting the social welfare of microenterprises and the poor.

Keywords

Poverty, Zakat, Infaq, Sadaqa, Waqf and Microenterprises

Integrated Cash Waqf Through Islamic Financial Institution Micro-Finance Model for Poverty Alleviation in Sudan

Asaad Mohamed

International Islamic University
Malaysia

**Assoc. Prof. Rodrigue Ancelot
Harvey Fontaine**

International Islamic University
Malaysia

Assoc. Prof. Saim Kayadibi

International Islamic University
Malaysia

Shakhnoza Alimova

International Islamic University
Malaysia

Abstract

Cash waqf scheme has the potential to provide different needs in different societies without depending on government's budgets. This encourages the researcher to come up with a framework for Cash Waqf Islamic Financial Institution Micro-Finance (CWIFIMF) which can be easily adopted by different countries today. Moreover, this CWIFIMF can also help to revive all the old and unproductive waqf properties to be productive and to provide the goods and services needed on one hand and to employ more people on the other. In this case the CWIFIMF is used to help revive Sudan's agricultural sector and help uplift the social-economic condition of the people. Although, Sudan is the richest Arab country and second African country when it comes to live stocks and has abundance of fertile land, according to the World Bank only 20% of the arable land in Sudan is cultivated. The objective of this paper is to highlight the Cash Waqf Islamic Financial Institution Micro-Finance (CWIFIMF) model that can play a significant role in alleviating poverty in Sudan. A qualitative research method is used, and semi-structured interviews were selected to carry out to achieve the objectives of the research. This paper, therefore, intended to contribute to the academic research by applying CWIFIMF model in alleviating poverty in Sudan.

Keywords

Integrated Cash Waqf; Islamic Financial Institution; Micro-Finance; Poverty Alleviation; Sudan; Agricultural Sector

Waqfs as the Trigger of Regional Development: The Case of Ottoman Cash Waqfs

Asst. Prof. Cem Korkut

Ankara Yildirim Beyazit University

Prof. Mehmet Bulut

Istanbul Sabahattin Zaim University

Abstract

The concept of solidarity among people depends on their existence. When people came together, they created strong societies. For this reason, both the Fertile Crescent Region and similar geographies had been hosting the civilizations that play an important role in shaping the world. In these geographies where divine religions spread, assistance and solidarity among people became a religious motive at the same time. One of the important civilizations established in this geography belongs to the Ottoman Empire. The Ottomans built a large state spread over three continents. This state survived for about six hundred years. Ottoman institutions had a crucial role in this success. Waqf institution was at the top of these organizations and the cash waqfs (CWs) are one type of the waqfs.

The CWs of the Ottomans are one of the institutions that have their characteristics. Unlike other types of waqfs established in the Islamic world, the capital of CWs is made up of cash. Funds of CWs were operated by Islamic finance methods that are also pioneers of modern techniques of Islamic banking. The income was in line with the purposes of the waqf. These goals were for the benefit of the community. The CWs financed religious, educational, and charity services as well as infrastructure services. In this respect, CWs had become institutions that provide the development of the region in which they were founded. Even the waqfs that transferred their income to other regions (especially Hameyn, Mecca and Medina) were established. Besides, these waqfs contributed to economic development by creating employment. The central theme of this study will be CWs, which are one of the institutions that provide economic and social development in the Ottoman Empire. Moreover, the functioning and social benefits of CWs will be emphasized.

Keywords

cash waqfs, Ottoman Empire, regional development, Islamic finance

How Can Waqf Play A Role in Alleviating Poverty in South Africa?

Zeinoul Abedien Cajee

Founding Chief Executive Officer, National Awqaf Foundation of South Africa
(Awqaf Sa)

Abstract

Poverty levels in many parts of the world are extremely high. South Africa as a case in point has got the highest Gini index in the world at a value of 63.40. This means that the inequality levels and disparities in the distribution of income among individuals or households is extremely high. This is obviously at a macroeconomic level. No research has been done on the inequality levels among Muslims. Although evidence from major Zakaat receiving/distribution organizations may well demonstrate the incidence of poverty and need within the Muslim Ummah in South Africa. Furthermore, because of the growing numbers of Muslims among indigenous communities as well as poorer refugee and emigrant communities, there is clearly a need for poverty alleviation interventions. But South Africa also has many other challenges which affect the poor: Lack of housing; inadequate primary and tertiary healthcare facilities (For example there is a backlog of 200000 cataract operations countrywide); lack of adequate quality education; joblessness; and generally the legacies of apartheid has had its toll on the majority of the population in various ways. How can waqf play a role in alleviating poverty in its multifarious dimensions? Waqf can play a role in the provision of various needs that affect the poor – not only for basic daily needs such as food and clothing but also for all other necessities of life. This includes family, healthcare, education, security, adequate work opportunities, wellbeing, lifestyle, mobility, communication, sport & recreation, food security, water security, and probably others within the 17 UN Sustainable Development Goals (SDG's), the RSA National Development Plan (NDP) 2030 and the African Union (AU) 2063 Agenda.

Keywords

Waqf, Poverty Alleviation, South Africa

نموذجاً با البعد الاقتصاي والاجتماعي للوقف النقدي أسرة إيثار المنتجة

بغداد بنين
أستاذ محاضر
جامعة حمه لخضر

قعيد ابراهيم
أستاذ محاضر
المركز الجامعي تيبازة

حسيبة شتحونة
دكتوراه تخصص تحليل اقتصادي
جامعة حمه لخضر

ملخص

بعد الوقف النقدي أحد الأدوات الاقتصادية المهمة التي يتبناها المنهج الإسلامي في إعادة ترتيب علاقات المجتمع لسلك الاقتصاد للمسلم، من خلال الرؤية العامة للعمل الإنساني المشترك والتي يظهر من وبدون شك فإنه نظام يرتبط با

خلالها القيم الإسلامية القادرة على تحريك عجلة النشاط الاقتصادي نحو أهداف الخير العام والمصلحة الجماعية فالوقف النقدي يعتبر نوعاً من الآليات الادخارية والاستثمارية التي تنقل الأموال من مجرد الاستهلاك إلى الاستثمار في الأصول التي توفر العوائد الضخمة، حيث توجه هذه الأخيرة إلى المؤسسات الوقفية التي بدورها تقدم خدمات ومنافع وخاصة تشجيع الأنشطة والعمليات الاستثمارية التي تدعم فكرة التوظيف الذاتي عن طريق خلق كثيرة في مختلف المجالات

مشاريع ومؤسسات صغيرة

كما يعتبر الوقف النقدي من ركائز التنمية الاجتماعية، فهو يساهم في تحقيق العدالة الاجتماعية والتكافل الاجتماعي ومعالجة المشاكل الاجتماعية من بينها البطالة والفقير... من خلال إسهام الوقف النقدي في توزيع الموارد على

لأيتام با وتحويلها طاقات انتاجية، كما تستخدم أموال الوقف للاهتمام طبقات اجتماعية معينة يساعد في سد حاجاتهم الغذائية للفقراء والمحتاجين، وبناء المساكن للطلاب، وتمويل المدارس ومراكز التدريب والتكوين ومحو الأمية، وتقديم لإضافة لتمويل المشاريع الصغيرة للأسر الفقيرة، وذلك نظراً للدور الواضح لهذه المشروعات في تحقيق التنمية الاقتصادية با

انها لا تحتاج إلى رأس مال كبير، ومن هنا يبرز دور الجمعيات الخيرية التي تدعم هذا وخاصة ودورها في حل مشكلة البطالة

النوع من المشاريع التي تمكن الشباب والأسر من القيام بعمل ناجح

ويعتبر مشروع جمعية إيثار المنتجة في الجزائر من المشاريع التي تجمع بين دفع عجلة التنمية بخلق مشاريع صغيرة

لأسر الفقيرة ومحاولة دمجهم في المجتمع. با ودعمها وبين تحقيق التنمية الاجتماعية في الحد من الفقر والتكفل بناء مما سبق، سنتطرق من خلال هذه الورقة البحثية إلى دور الوقف النقدي في تحقيق التنمية الاقتصادية كملها، بها ذلك من خلال خلق مشاريع صغيرة تضمن مصدراً مستداماً لدخل العائلة با والاجتماعية للأسر اليتيمة المتكفل

و عليه يمكن صياغة السؤال الجوهرى الذي تحاول هذه الدراسة الاجابة عليه كالاتى:

ما مدى مساهمة الوقف النقدي في تحقيق البعد الاقتصادي والاجتماعي للأسر اليتيمة (المحرومة) المتكفل بها ؟

ومن خلال السؤال الجوهرى الذي سنحاول الإجابة عليه، يمكن تقسيم هذه الورقة إلى العناصر الآتية:

استثمار الوقف النقدي وأبعاده
عرض تجربة أسرة إيثار المنتجة

Vakıf ve Vakfın Yoksullukla Mücadeledeki Rolü

Dr. Öğr. Üyesi Aydın Kudat
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Tarık Hüseyin
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Özet

Vakıf ameliyesi, Müslümanların iktisadi hayatına çok önemli bir yere sahiptir. Gerek ekonomik gerek sosyal, gerekse ferdi bazda önemli bir destek programıdır. Yoksullukla mücadele bağlamında önemli bir sosyal kurumdur. Aslı itibarıyla sadece Allah rızası için menkul veya gayri menkul mal varlığının bağışlanması olan vakıf öz İslam medeniyetine has bir müessesedir. İslam dini bu ameliyeyi uygun görmüş aklı selim de bunu onaylamıştır. Vakfın temel esasları ve şartları fıkıh kaynaklarında yer almaktadır. Bu temel esas ve şartlar dahilinde kendine özgü kuralları vaz edilmiş ve birçok uygulama biçimi ortaya konulmuştur. Aynı varlıklar, nakdi varlıklar hem aynı hem nakdi varlıklar gibi kaynakları çeşitlendiği gibi uygulama ve harcama yerleri de çeşitlenmiştir. Böylece vakıf kurumu etrafında teorik ve Pratik büyük bir külliyyat oluşmuştur. Uygulamada yatırım, üretim ve ticaret gibi birden fazla model, yöntem ve projeler geliştirildiği gibi, vakıf şirketleri, vakıf sandıkları, vakıf iştirak türleri vakıf bankaları bunlardan bazılarıdır. Bir açıdan bakıldığında bunların hepsi işsizliği azaltmada, yoksullukla mücadelede ve sosyal kalkınmada önemli payı olduğu inkar edilemez. Tarihi seyir içerisinde Müslümanlarda bu şuur ve girişim hep var olagelmıştır. Bu konuda zengin fakir az veya çok sermayeli herkes vakıf kurabilmiştir. Kadınlar da erkekler gibi vakıf kurmuşlardır. İslam iktisadı ruhuna uygun olarak vakıflar aracılığıyla iştirak yolları açılmış emek sermaye ortaklığı yaygınlık kazanmıştır. Daha ileri bir safhada ise katılım organizasyonları, kira sertifikaları ve menkul kıymetler gibi günümüz enstrümanları şeklinde gelişme kazanabilmiştir. Yoksullukla mücadele bağlamında Osmanlı vakıf medeniyeti tecrübesi önemli bir veri olarak karşımıza çıkmaktadır. Cihan devleti olarak İslam hizmetinde ve halkın refahını temin etmede büyük oranda bu müesseselerden yararlanmıştı. Bu sayede toplumun kamusal hizmetlerinin ekseriyeti bu müesseseler aracılığıyla karşılanmış devletin üzerinden de büyük yükler kalkmış olurdu. Günümüzde de tecrübi birikimden yararlanarak ve günümüz şartları muvacehesinde geliştirilerek yoksullukla mücadelede birden fazla model geliştirilebilir.

Anahtar Kelimeler

Vakıf, Yoksullukla mücadele, Osmanlı Vakıf Medeniyeti, İslam Hukuku

الوقف التعليمي في عهد الدولة الأيوبية: المدرسة الصالحية نموذجا

صالحة علام

طالبة ماجستير

جامعة إسطنبول صباح الدين زعيم

محمد الشريف العمري

أستاذ مساعد

جامعة إسطنبول صباح الدين زعيم

ملخص

شكل الوقف أهم سبب في نجاح التعليم في العالم الإسلامي خصوصا وذلك لإدراك الناس عامتهم وخاصتهم لأهمية التعليم ودوره في نهضة الأمم. ويشهد لذلك كثرة الأوقاف التعليمية التي زخر بها التاريخ الإسلامي ومن ذلك نجد أن العالم شهد تأسيس أول جامعة وقفية وهي جامعة القرويين في المغرب وتلتها معالم علمية عظيمة لازالت قائمة إلى يومنا شاهدة على ذلك. ومن تلك التجارب التي لم يتم دراستها المدرسة الصالحية بمصر وهي إحدى المعالم التعليمية التي تم إنشاؤها في العهد الأيوبي والتي أدت دورا عظيما في تدريس المذاهب السنية الأربعة ونشرها داخل مصر، وإتاحة الفرصة أمام الدارسين للعلوم الشرعية للتعرف على جميع المذاهب السنية تحت سقف مدرسة واحدة، كما أولت إهتماما بالغاً بتهيئة الأجواء المناسبة لإلتقاء أهل العلم للتباحث والنقاش حول القضايا الفقهية والمسائل الخلافية بين المذاهب السنية الأربعة في أجواء تتسم بالمنهجية وتوظيف المعارف العلمية وإعمال العقل والمنطق بعيدا عن الحدة والتعصب الأعمى الذي بات أفة تعاني منها الأمة الإسلامية بمختلف إنتماءاتها الفكرية والمذهبية. وهو ما سيقوم هذا البحث بتسليط الضوء على هذه المعلمة لتجاهل الدراسات لها للحاجة الماسة للاستفادة من تلك التجربة والتعريف بها. وسيتبع البحث في ذلك المنهج الوصفي التاريخي لمعرفة السياق التاريخي الذي جاءت فيه المدرسة الصالحية وكيفية تأسيسها وهيكلتها الإدارية والمعمارية، والتخصصات التي تدرس بها وأهم العلماء الذين قاموا بالتدريس فيها، وما يميزها عن باقي المدارس المعاصرة لها بالإضافة إلى إنجازاتها العلمية وتأثيراتها على الحياة الاجتماعية والسياسية، كما سيعتمد البحث المنهج التحليلي لأسباب نجاحها والدروس المستفادة منها.

الكلمات المفتاحية

الوقف التعليمي، المدرسة الصالحية، الدولة الأيوبية

دور الزكاة في الحد من الفقر في مناطق الحروب: تعز نموذجاً

كريمة العيزري

طالبة ماجستير

جامعة إسطنبول صباح الدين زعيم

محمد الشريف العمري

أستاذ مساعد

جامعة إسطنبول صباح الدين زعيم

مصطفى عمر محمد

أستاذ مشارك

الجامعة الإسلامية العالمية بماليزيا

ملخص

يعتبر الفقر من أكبر المشكلات التي تعاني منها الدول عموماً والنامية منها خاصة. ويعتبر اليمن من أكثر الدول فقراً في العالم بحيث وصلت نسبة الفقر فيه أكثر من 80% حسب تقرير البنك الدولي لسنة 2018 ونصف عدد سكانه مهددين بالمجاعة. وقد تفاقمت مشكلة الفقر فيه عما كانت عليه قبل الثورة التي تحولت إلى حرب أهلية وأدت إلى انهيار قيمة العملة وارتفاع التضخم. في ظل هذه الحالة الأسوأ يعيش أغلب اليمنيين على المساعدات الإنسانية التي تصلهم من جهات مختلفة محلية كمنظمات المجتمع المدني أو منظمات إنسانية دولية. وقد حاولت هذه الجهات المختلفة العمل على الحد من الفقر من خلال توزيع المساعدات -التي تعددت مصادرها- على المحتاجين من خلال برامج مختلفة. وتعتبر الزكاة من مصادر تلك المساعدات والتي تقوم جمعيات المجتمع المدني بجمعها وتوزيعها بطرق مختلفة سواء كانت نقداً أو برامج مثل الغذاء والصحة والتعليم. ومن أهم مصادر الزكاة الأموال وعروض التجارة سواء كانت من المزكين من داخل البلاد أو من المغتربين. وفي هذا الإطار تأتي هذه الدراسة لتقييم دور الزكاة في الحد من الفقر مع التركيز على مدينة تعز كدراسة حالة لكونها إحدى المدن التي عانت الحصار لسنوات منذ بدء الحرب وتفاقم فيها الفقر لمستويات مهولة. وستعتمد الدراسة لتحقيق أهدافها على المنهج الوصفي من خلال وصف واقع الفقر والآليات المعتمدة لمحاربة تعز، ثم المنهج التحليلي من خلال تحليل البيانات التي سيتم جمعها من خلال الاستبيان الذي سيوزع على الفئات المستفيدة من الزكاة. ويتوقع من الدراسة أن تفيد الجهات ذات الصلة والفاعلة في موضوع المساعدات الإنسانية سواء كانت حكومية أو جمعيات المجتمع المدني لتقييم مدى نجاح المشروع.

الكلمات المفتاحية

الفقر، الزكاة، تعز

دور الصناديق الوقفية في تحقيق البعد الاقتصادي للتنمية المستدامة التجربة الماليزية

الأخضر بن عمر

أستاذ محاضر

جامعة الشهيد حمه لخضر الوادي

أحمد تسي

أستاذ محاضر

جامعة الشهيد حمه لخضر الوادي

الملخص

أصبح ينظر للوقف باعتباره عملا تطوعيا قطاعا ثالثا في النشاط الاقتصادي يضاها في فعاليته وقوة تأثيره فعالية القطاع الحكومي والقطاع الخاص، وتعد الصناديق الوقفية من الآليات والصيغ المستجدة التي يمكن للوقف من خلالها الإسهام في دفع عجلة التنمية المستدامة، لاعتمادها على أسلوب الإدارة الحديثة والعمل المؤسسي المنظم في تعبئة أموال الأوقاف وتنميتها واستثمارها. وفي ظل ما تعانيه المجتمعات الإسلامية من عجز للوصول إلى مستويات التنمية المطلوبة، تبرز الحاجة إلى تفعيل دور الصناديق الوقفية من خلال العمل على دعمها وتطويرها بما يتماشى ومتطلبات العصر الراهن، وبما يكفل تحقيق التنمية المستدامة في بعدها الاقتصادي. وعليه يهدف هذا البحث إلى تسليط الضوء على دور الصناديق الوقفية في تحقيق الأبعاد الاقتصادية للتنمية المستدامة، من خلال قدرة هذه الصناديق على تمويل الأنشطة الاقتصادية وتخفيف مستويات البطالة، ورفع مستويات الدخل للأسر المحرومة...إلخ، ولقد أخذت ماليزيا كدراسة حالة، باعتبارها من الدول السباقة والرائدة في تطوير الآليات الوقفية ومنها الصناديق الوقفية

الكلمات المفتاحية

الصناديق الوقفية، التنمية المستدامة، التمويل الوقفي، الأبعاد الاقتصادية، ماليزيا

الوقف وأثره على التخفيف من الفقر

حنان محمد حمودة
جمعية المركز الإسلامي

ملخص

هدف الإسلام منذ نشأته لإقامة مجتمع إسلامي قوي مرتكزا على الإنسان وسيلة وهدفاً فكان من مقاصده كفاية المسلم في دينه وماله ونفسه وعقله ونسله وذلك من خلال مجالات الحياة كلها: الدينية والثقافية والتعليمية والصحية والاقتصادية لتحقيق التنمية البشرية المتكاملة والشاملة، وجاءت الآيات القرآنية والأحاديث الشريفة تحث على "العطاء ومن ذلك قوله تعالى: " لن تنالوا البر حتى تنفقوا مما تحبون، وما تنفقوا من شيء فإن الله به عليم وقول الرسول الكريم صلى الله عليه وسلم: " إذا مات الإنسان انقطع عمله إلا من ثلاث: صدقة جارية، أو علم ينتفع به، أو ولد صالح يدعو له

ونظرا لأهمية الوقف في إقامة مجتمع متكافل متحاب فقد وقف معظم الصحابة ممتلكاتهم، واستمر المسلمون عبر العصور الإسلامية في التقرب إلى الله عبر بناء المدارس والمساجد، ودور الأيتام، والمستشفيات، ودور الضيافة وغيرها، واستطاع الوقف أن يحافظ على هوية المجتمع الإسلامي ويحفظ كرامة المسلم ويحافظ على تماسك المجتمع الإسلامي في كل الظروف، واليوم المجتمع الإسلامي بأمر الحاجة لتفعيل دور الوقف؛ لتقديم الخدمات للمسلمين والتخفيف من أعباء الحياة المعاصرة عليهم خاصة مع الظروف السياسية الحالية وما صاحبها من تهجير لكثير من الشعوب الإسلامية، وما رافقه من فقر ونشرد وبطالة

وهذه الورقة البحثية تتوقف عند دور جمعية المركز الإسلامي في الأردن والتي تأسست عام 1963 وسجلت رسميا في وزارة التنمية الاجتماعية عام 1965 في توفير التمويل اللازم للبرامج الوقفية التي شملت قطاعات مختلفة، منها قطاعات شؤون المساجد، والتعليم والرعاية الصحية، والمساعدات الاجتماعية، وتشغيل الأيدي العاملة للتخفيف من حدة البطالة ومحاربة الفقر، وتعد الجمعية من أكبر المؤسسات غير الربحية التي ساهمت في ترسيخ قيم التكافل الاجتماعي والإحساس بالآخر ومحاولة حفظ الأمة الإسلامية وكرامتها، وتنقسم الورقة البحثية إلى ثلاثة مطالب، نتناول في المطلب الأول: قطاع التعليم، وفي المطلب الثاني: المساعدات الاجتماعية، وفي المطلب الثالث: نتوقف عند الرعاية الصحية

والله ولي التوفيق

إطار عمل مقترح لتمويل مشاريع ريادة الأعمال المجتمعية من خلال الوقف الإسلامي

سامر إصليح

مؤسس مشارك في مؤسسة منار للمشاركة المجتمعية
مدير تنفيذي لمنصة مدار لريادة الأعمال المجتمعية
طالب دكتوراه اقتصاد في جامعة الأناضول

نبيل سمور

طالب دكتوراه تمويل في جامعة الأناضول

ملخص

تهدف هذه الورقة لاقتراح إطار عمل لتمويل أفكار ومشاريع ريادة الأعمال المجتمعي بالاعتماد على أداة الوقف الإسلامي كأداة قوية وفعالة من خلال تصميم منصة مخصصة لتنظيم عملية إبداع المشاريع الريادية وتنفيذها من خلال أداة

الوقف

إطار العمل يعتمد على فكرة وفعالية ريادة الأعمال المجتمعية المندمجة مع قوة أداة الوقف الإسلامي من خلال إبداع منصة مناسبة تعتبر بمثابة مظلة للأنشطة التي ستصب في صالح تنفيذ أنشطة ومشاريع ريادة الأعمال المجتمعية في

العالم الإسلامي لتقليل الفقر والبطالة وسد الاحتياجات

سيعطي هذا الإطار للعامّة الفرصة لخدمة مجتمعاتهم من خلال مشاريع مجدية ومربحة وفي نفس الوقت توفر حلول لمشاكل المجتمع واحتياجاته بالتوازي مع تحقيق الاستدامة المالية للمشاريع الريادية من خلال ضمان تحقيق الربح لها،

هذا النهج سيضمن لأعضاء المنصة الوقفية تحقيق أهدافهم المتمثلة في تحقيق أرباح، ضمان الاستدامة، تلبية احتياجات

مجتمعاتهم، تقليل الفقر والبطالة

تتمثل منهجية الورقة في مراجعة عدد من الأدبيات والإطلاخ على النماذج السابقة ذات العلاقة ومن ثم تطوير نموذج تمويل مشاريع ريادة الأعمال المجتمعية من خلال استخدام أداة الوقف وإشراك مفهوم منصات التمويل الجماعي

كلمات مفتاحية

وقف، ريادة أعمال مجتمعية، التمويل الجماعي، الفقر

Notes/Notlar

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

II. INTERNATIONAL WAQF INSTITUTION SYMPOSIUM PROGRAM			
July 13, 2019 / Saturday	9.00 - 9.45	Opening Ceremony	
	9.45 - 10.30	Keynote Speech	
		Monzer Kahf	
	10.30 - 11.00	Coffee Break	
	I. Session 11.00 - 12.30	Hall 1	Hall 2*
	12.30 - 14.00	Lunch	
	II. Session 14.00 - 15.30	Hall 1	Hall 2*
	15.30 - 16.00	Coffee Break	
	III. Session 16.00 - 17.30	Hall 1	Hall 2*
	18.00 - 21.00	Conference Dinner	
July 14, 2019 / Sunday	IV. Session 9.30 - 11.00	Hall 1	Hall 2*
	11.00 - 11.30	Coffee Break	
	V. Session 11.30 - 13.00	Hall 1*	Hall 2**
	13.00 - 14.30	Lunch	
	14.30 - 16.00	Closing Session	

*English **Arabic

I.Session (11.00 - 12.30) / Hall 1	
Mehmet Ünal	Vakfi Besleyen Manevi Dinamiklerden Olarak Kur'an'da "İnfak", "Sadaka" Ve "Zekat" Kavramlarına Genel Bir Bakış
Ahmet Yıldırım	Yoksulluğun da Sebep Olduğu İslam Kentlerinde Dilenci ve Dilencilik
Yasin Yılmaz	Yoksulluğun Önlenmesinde Vakıfların Rolü
M. Halil Çiçek	Fakir Problemine Karşı İslam'ın Çözüm Önerileri
Mustafa Özkan	Hz. Muhammed'in Yoksullukla Mücadele Stratejisi

I.Session (11.00 - 12.30) / Hall 2*	
Mohammad Abdullah	Waqf, Social Responsibility and Real Economy
Bora Altay & Cem Korkut	Shops, Bazaars, Caravanserais and Ottoman Merchants (Tüjjars): The Role of Cash Waqfs on the Ottoman Commerce and Pax Ottomana
Mohd Mazlan Hj Che Mat	Real Estate Development of Waqf Land as Strategic Solution in Alleviating Poverty
Bora Altay	A Long-Term Relationship between the State Finance and Cash Waqfs in the Ottoman Empire: Socio-Economic Structures of Cash Waqfs, 1500-1914
Bilal Ali, Mustafa Omar Mohammed & Mohamed Cherif El Amri	Gold Waqf an Alternative Movable Waqf

II.Session (14.00 - 15.30) / Hall 1

Şakir Diclehan	Vakıfların Asırlarca Devamına Bir Örnek: Diyarbakır Örfioğulları Vakfı
Yakup Özsarç	Vakıflar Genel Müdürlüğü Arşivindeki Vakfiyelere Göre Afyonkarahisar'daki Vakıflar ve Para Vakıfları
Furkan Gündoğdu	İktisadi Bir Kontrol Mekanizması Olarak Hisbe Teşkilatı ve Vakıf Örneği
Mehmet Çakırtaş	Emeviler Döneminde Bir Olgu Olarak Yoksulluk
Cafer Acar	Ganimet Dağıtımında Fakirlerin Gözetilmesi

II.Session (14.00 - 15.30) / Hall 2*

Risa Sari Pertiwi, Aas Nurasyiah, Kushardanta Susilabudi, Inayah Swasti Ratih & Mumuh Muhammad	The Role Of Islamic Social Finance In Sustainable Development Goals For Towards Maqashid Syariah
Shakhnoza Alimova, Suharni Bt. Maulan, Mohamed Aslam Bin Mohamed Haneef, Saim Kayadibi & Surayyo Shaamirova	Intention to Contribute to Waqf Fund in Higher Education Institutions: Malaysia vs Turkey
Mohamed Cherif El Amri, Mustafa Omar Mohammed & Mohammad Al Khalili	Developing Maqasid Matrix Framework [MMF] to Evaluate Waqf Literatures

III.Session (16.00 - 17.30) / Hall 1

Aydın Kudat & Nurgül Yel	Yoksullukla Mücadelede Bağlamında Şirketeleşmenin Yeri ve Önemi
İbrahim Halil Oğuz	Türkiye'de Yoksullukla Mücadelede Vakıfların Rolü
Nurhan Kavşut	Faizsiz Borçlanma: Para Vakıfları Örneği
Aydın Kudat	Toplumsal Kalkınmada Para Vakıflarının Değerlendirilmesi

III.Session (16.00 - 17.30) / Hall 2*

Dawood Terblanche	Exploring a Waqf Model to Save the Oldest Living Urban Muslim Community in South Africa
Buerhan Saiti, Adam Dembele & Mehmet Bulut	The Global Cash Waqf: A Tool Against Poverty In Muslim Countries

IV.Session (9.30 - 11.00) / Hall 1

Fikri Kaplan	Gelir Dağılımı Adaletsizliği: 21. Yüzyılda Finans Kurumları ve Vakıfların Rolü
Deniz Koktay	Para Vakıfları ile Katılım Bankacılığı Arasındaki İlişki
Adnan Çaldıran	Yoksulluk ve Gelir Eşitsizliği
Bilal Yıldırım & Aydın Kudat	Yoksullukla Mücadelede Farklı Bir Yaklaşım: İslami Finans

V.Session (11.30 - 13.00) / Hall 1*	
Mehmet Bulut & Cem Korkut	Waqfs as the Trigger of Regional Development: The Case of Ottoman Cash Waqfs
Samer Asleh & Nabil Sammur	A Suggested Framework to Finance Social Entrepreneurship Projects Using Islamic Waqf
Nurgül Sevinç & Mehmet Bulut	From the Ottoman Empire to Contemporary Turkey: Zakat in Fighting Against Poverty
Dzuljastri Abdul Razak, Qosdan Dawami & Fodol Mohamed Zakaria	Zakat, Infaq, Sadaqa, Waqf And Qardhul Hassan in Alleviating Poverty for Micro Enterprises: A Case of Baitul Maal
Asaad Mohamed, Saim Kayadibi, Rodrigue Ancelot Harvey Fontaine & Shakhnoza Alimova	Integrated Cash Waqf Through Islamic Financial Institution Micro-Finance Model for Poverty Alleviation in Sudan
Zeinoul Abedien Cajee	How Can Waqf Play a Role in Alleviating Poverty in South Africa?
IV.Session (09.30 - 11.00) / Hall 2*	
Mohd Faisal Mustafa, Hafizah Zainal & Zakaria Othman	Model of Food Bank Centre at Mosque: The Implementation of Sustainable Development Goals 2030 by Zakat Kedah Board
Mohammed Abdul Salam. O	Alleviating Poverty Using Waqf in India
Mohammad Abdullah	Waqf Governance in India and Poverty Reduction Strategies for Indian Muslims
Adama Dembele, Mohamed Cherif El Amri & Mustafa Omar Mohammed	Constructing Online Cash-Waqf Model for Financing SMEs in Mali
Atiqi Chollisni Nasution	The Art of Waqf Application on Islamic Community; Study Case of Islamic Village Foundation Indonesia
Jihane Afroukh, Mohamed Cherif El Amri & Mustafa Omar Mohammed	Validating the Role of Integrated Waqf and Microfinance Model for Poverty Alleviation: Cases of Turkey and Morocco

V.Session (11.30 - 13.00) / Hall 2**

Baghdad Benine, Ibrahim Gaid & Hassiba Chetehouna	البعد الاقتصادي والاجتماعي للوقف النقدي أسرة إثارة المنتجة لجزائر نمودجا
Aydın Kudat & Hüseyin Tarık	Yoksullukla Mücadelede Vakfın Rolü Bir Model Önerisi
Salha Allam & Mohamed Cherif El Amri	الوقف التعليمي في عهد الدولة الأيوبية: المدرسة الصالحية نمودجا
Kareema Al Aizari, Mohamed Cherif El Amri & Mustafa Omar Mohammed	دور الزكاة في الحد من الفقر في مناطق الحروب: تعز نمودجا
Ashraf Dawaba	دور الصكوك الوقفية في مكافحة الفقر
Lakhdar Benamor & Ahmed Tei	دور الصناديق الوقفية في تحقيق البعد الاقتصادي للتنمية المستدامة
Hannan Muhammed Hamude	الوقف وأثره على التخفيف من الفقر